



# SVĚTLO



TÝDENÍK MATICE CYRILOMETODĚJSKÉ

43. ČÍSLO / XXX. ROČNÍK

16 Kč • 0,86 €

30. ŘÍJNA 2022

## Z obsahu:

„Odcházím  
vám připravit místo“ –  
Stáří jako čas  
vcitující se do završení  
Katecheze papeže  
Františka při generální  
audienci 10. srpna 2022,  
Řím, aula Pavla VI.  
- strana 2 -

Svatý  
Martin de Porres  
Libor Rösner  
- strana 4 -

O kázání  
na hoře a osmi  
blahoslavenstvích (1)  
P. Louis de Ponte SJ  
- strana 6 -

Nejdůležitější  
je finále  
- strana 9 -

Svatý Šarbel  
zachránil mého muže  
- strana 11 -

Zemřel minorita  
P. Elias Vella  
- strana 13 -



Foto © Jiří Koleček

# „Odcházím vám připravit místo“ – Stáří jako čas vciťující se do završení

Katecheze papeže Františka při generální audienci 10. srpna 2022, Řím, aula Pavla VI.

„Ať se vaše srdce nechvěje! Věřte v Boha, věřte i ve mne. V domě mého Otce je mnoho příbytků. Kdyby nebylo, řekl bych vám, že odcházím připravit vám místo? A když odejdu a připravím vám místo, zase přijdu a vezmu si vás k sobě, abyste i vy byli tam, kde jsem já.“ (Jan 14,1-3)

**D**obrý den, drazí bratři a sestry! Dospěli jsme k posledním katechezím věnovaným stáří. Dnes vstoupíme do pohnuté důvěrnosti, jíž se vyznačuje Ježíšovo rozloučení

s učedníky, které široce podává Janovo evangelium. Tato promluva na rozloučnou začíná slovy útěchy a příslibu: „Ať se vaše srdce nechvěje!“ (14,1); „A když odejdu a připravím vám místo, zase při-

jdu a vezmu si vás k sobě, abyste i vy byli tam, kde jsem já“ (14,3). Tato Pánova slova jsou krásná.

Nedlouho předtím Ježíš řekl Petrovi: „Půjdeš za mnou později“ (13,36), čímž mu připomenul, že bude muset projít skrze svou slabou víru. Životní čas, který ještě učedníkům zbývá, se bude nevyhnutelně ubírat skrze křehkost jejich svědectví

*Pokračování na str. 13*

## Editorial

**J**sem jen prach... (srov. Gn 3,19) Vstupujeme do období, kterému se lidově říká „dušičkové“. Čili návštěva hřbitovů, výzdoba hrobů i tam, kde celý rok žulový kámen zůstal bez jediné kytičky či světla svíce. Žel, mnohé hroby zůstávají opuštěny i v tomto čase – už není nikdo, kdo by sem přicházel... To je realita těchto dní.

Avšak křesťan ví, že nejde jen tak o nějaké „dušičky“. Odhaluje se totiž opět tajemství života a smrti, pozemského a věčného, tělesného a duchovního, spásy lidské duše. A i když vzpomínáme na své blízké, přátele, známé a další, které si Pán povolal na věčnost, nikdy nesmíme zapomenout, že ono biblické „prach jsi a v prach se obrátíš“ se týká také každého z nás osobně. Nepřemýšlejme nad posledními skutečnostmi života jen v rovině „ještě jsme“, ale vždy „i já jsem jen prach“... Často totiž máme tendenci ohlížet se na druhé, a to i v případě zemřelých, a při tom jaksi zapomenout, že i my (já) neznámo kdy, kdykoli opustíme tento svět a ocitneme se na prahu života věčného, před soudem Božím. Takový obrázek vypovídá nejspíše o sobecké lehkomyslnosti, o tom, že nejsme připraveni pohlédnout do tváře věčné Lásky. Vždyť nevíme dne ani hodiny... Přitom je naše pozemská pouť časem, který nás má uvést do plnosti života s Bohem, jak připomíná také papež František ve své katechezi o stáří.

Jakými cestami se zde na zemi ubírat, abychom dospěli k věčné blaženosti v nebi, nám ukazují – jak jinak – zástupy sva-

tých. Ti nám navíc dokazují, že Pán Bůh i dnes dělá zázraky, často na jejich přimluvu a s jejich pomocí. (str. 11–12) Ačkoliv nás v prvním okamžiku asi napadne jako zázrak nějaké uzdravení, otevřené srdce jistě brzy dojde k takovým tajemným zázrakům, jako je Eucharistie, odpuštění hříchů, obrácení zatvrzelých duší... Za zázrak lze pak považovat i každou maličkost všedního dne, třeba také to, když velmi nuzný, hladovějící člověk se dožije rána dalšího dne. A to nejen díky takovým svatým, jakým byl Martin de Porres (str. 4–5), kteří výrazně ukázali v praxi, jak žít ctnost chudoby a Ježíšovu výzvu k milosrdenství, znamenající více než oběť (srov. Mt 12,7; Oz 6,6).

A právě usilovat o ctnosti a naplnit Ježíšovo učení o cestě ke spáse je v pozemském životě úkolem každého z nás. Zvláště, když známe nesmírnou cenu našeho vykoupení a víme, že Pán Ježíš nechce po nikom nic, co by nemohl vykonat, co by nemohl žít. Oslava všech svatých nás tedy ještě více vede k tomu, abychom žili podle Ježíšova horského kázání a usilovali dosáhnout jím hlásaných osmi blahoslavenství, která jsou shrnutím evangelijní dokonalosti – jak je nazývá P. Louis de Ponte SJ ve svém rozjímání (str. 6–8). To je i součástí trvalého dědictví víry našich předků, kteří nás přešli na cestě spásy.

Nelze však, opět si to připomeňme, vše nechat na poslední chvíli a domnívat se, že ve finále pozemského života vše doženeme. Je to nezasloužená milost Boží, když se někdo obrátí chvíli před svou smrtí a přijme Boha za svého Pána, zároveň s jeho milosrdenstvím. (str. 9–10) Ačkoliv to zřejmě nebude náš osobní případ, přesto nemůžeme podléhat únavě či požitkům. Vždyť i my můžeme promarnit svůj pozemský čas, neboť naše zodpovědnost za život svůj i životy druhých je o to větší, čím více se nám dostalo (srov. Lk 12,48) – daru víry v Trojjediného Boha. Tento dar má dvoji charakter: posiluje a směřuje náš život ke spáse, zároveň i zavazuje – neboť tam, kde je láska a milosrdenství, je spravedlivé, aby ten, kdo se na nich jako příjemce podílel, byl jak jejich nositelem, tak i šířitelem...

Na závěr se povzbuďme slovy z dnešního Lukášova evangelia: „Syn člověka přišel hledat a zachránit, co zahynulo.“ Jediným úskalím je, aby se člověk nechal najít, anebo aby ten, kdo může druhému pomoci na cestě za Pánem, „nezaspal“ a splnil svůj úkol, k němuž je případně Bohem povolán. Je možné, že naděje na spásu mnohých zahyne právě kvůli opomenutí či neochotě těch, kdo mají být jejich šířiteli! Kéž Panna Maria, Matka živých i mrtvých, nás ochraňuje na cestě spásy a pomůže nám být věrnými svědky naděje na život věčný v nebi!

*Daniel Dehner*

**P**ospěš do Jericha. Tvůj Pán a Mistr uzdravil u jerišské brány slepého a tento jeho zázrak vyvolal velké pozdvižení. Zpráva o tom se šíří městem a kdekdo by chtěl spatřit Divo tvůrce. Setkání s Ježíšem stojí za to, abys zanechal svých zájmů a starostí a podstoupil třeba i námahu, abys nepromarnil vzácnou příležitost. I pro ty, kteří jdou za Pánem z pouhé zvědavosti, má on připraveny své dary.

V davu, na který narazíš, snadno unikne tvé pozornosti muž, který je malé postavy, a právě proto nevidí Ježíše tak, jak by si přál. Ale není to jen pro jeho malou postavu. Brání mu v tom i nepřítel spoluobčanů, kteří mu nijak nevycházejí vstříc, protože se u nich netěší oblibě. Pohrdají jím jako veřejným hříšníkem a přímo zrádcem, protože příslužuje okupantům, aby se mohl obohatit. Zatím ho zajímaly především peníze, ale překvapující zvěsti o Nazaretském probudily náhle jeho zvědavost. Zájem uvidět proroka ho ovládl do té míry, že opustil své pracoviště a využívá vši své vynalézavosti, aby překonal překážky a mohl ho spatřit. Předbíhá celý zástup a zcela bez ohledu na své postavení napodobuje kluky, kteří vyhlížejí průvod v korunách stromů. Na jeho příkladu máš poznat, jak dobře si počíná ten, kdo nepřeslechne Pánovo volání: je ochoten vystoupit ze sebe a ze svého prostředí, jen aby ho mohl spatřit.

Zatoužit po Ježíši znamená zajistit si setkání, které nakonec překonává všechna očekávání. Jerišský celník si vylezl na strom, aby mohl Ježíše aspoň spatřit. Ale Ježíš se zastavuje právě u jeho stromu, jako by do Jericha vstoupil jen kvůli němu: *Sestup rychle dolů. Dnes musím zůstat v tvém domě.* Zástup volky nevolky musí udělat nenáviděnému výběřčímu místo, aby mohl stanout božskému Mistru tváří v tvář.

Proživej se Zacheem jeho nečekané překvapení. Veliká radost se tu nevyhnutelně mísí s nemírnou úctou, ale také s rostoucím hlubokým zahanbením. Tento veřejný hříšník si pojednou uvědomuje, že s vysokou poctou, které se mu nezaslouženě dostává, se vůbec nesrovnává jeho dosavadní způsob života. Ježíš vstupuje do jeho domu především proto, aby mohl vstoupit do jeho srdce. S ním tam přichází milosrdná láska a mi-

## Požehnaná návštěva

*Zamyšlení nad liturgickými texty dnešní neděle*

*Dnes musím zůstat v tvém domě.*

lost, která způsobuje radikální obrácení. Srdce, které ještě ráno bylo bezcenné, sobecky vypočítavé, se náhle otevírá. Sám si ukládá neobyčejné pokání: *Pane, polovinu majetku dám chudým.* Druhá polovina poslouží k tomu, aby vrchovatě nahradil to, oč nespravedlivě připravil své bližní. Není to ta nejlepší pocta, jakou mohl prokázat svému Hostu? Poděkuj Pánu z celého srdce za takovou lekci.

Zkoumej v jeho přítomnosti sám sebe. Neměl by ses vedle Zachea cítit plným právem zahanben? Myslíš také na to, aby tvé dosti učinění za spáchané hříchy především účinně a velkodušně napravovalo to, co jsi způsobil? Opravdu prožité odpuštění musí být požehnaním i pro tvé okolí. Jestliže však vůbec nepoznává a nezakouší, že ti bylo odpuštěno, promarňuješ nesmírný dar a milost Ježíšovy návštěvy.

Co řekneš po tom, čeho jsi byl svědkem, všem těm, kteří tak reptali, když Pán vstupoval do Zacheova domu? Byly to výtky více než nespravedlivé. Všichni kolem by měli prožívat opravdovou radost, že bylo nalezeno to, co zahynulo, a že se hříšníkovi dostalo záchrany a odpuštění. Závist, domýšlivost a zarytá nevráživost se však s opravdovou radostí nesnášejí. Vzpomeň si na to, kdykoliv se do tvého srdce vkrádá nevole, protože se ti zdá, že se jiným dostává více přízně než tobě, kdykoliv pocítíš netrpělivost a neklid, že Bůh jedná jinak, než jsi předpokládal. Ježíš nevyhledává a nechodí na návštěvu k těm, kteří si to předem zasloužili, ale k těm, kteří jeho dobrotivou přítomnost nejvíc potřebují. Zvykej si proto dívat se na lidi kolem sebe Ježíšovými očima. Ačkoliv se všichni dívali na Zachea jako na opovrženého hříšníka a raději se mu vyhýbali, Ježíš v něm vidí jednoho ze synů svého miláčka Abraháma. Je to jeden z těch mnohých, pro které sestoupil z nebe a stal se jedním z nás: přišel, aby našel a zachránil to, co hynulo. On

## Liturgická čtení

### 1. čtení – Mdr 11,22–12,2

Pane, celý svět je před tebou jako prášek na vahách, jako kapka rosy, která zrána padá na zem. Ty však máš slitování se vším, protože můžeš všechno, a jsi shovívavý k hříchům lidí, aby dělali pokání. Vždyť ty miluješ všechno, co je, a nic si neošklivíš z toho, cos udělal, neboť kdybys něco nenáviděl, nestvořil bys to. Jak by něco mohlo trvat, kdybys to nechtěl, nebo se uchovat, kdybys to nepovolal k bytí? Ale ty máš na všechno ohled, poněvadž je to tvé, vládce milující život, neboť tvůj nepomíjející duch je ve všem. Proto zbloudilé trestáš poněnáhu a napomínáš je tím, že jim vyčítáš to, čím hřešili, aby zbaveni své špatnosti věřili v tebe, Pane.

### 2. čtení – 2 Sol 1,11–2,2

Bratři! Bez přestání se za vás modlíme, aby vás učinil náš Bůh hodnými dober, ke kterým vás povolal, a svou mocí zdokonalil, že budete mít vždycky zálibu v konání dobra, a vaše víra aby se projevila skutky. Pak bude jméno našeho

*Dokončení na str. 5*

vstupuje ochotně ke každému, kdo ho přijímá s radostí.

Děkuj Božím Synu z celého srdce za ujištění, které řekl Zacheovi. Jsou to slova nevýslovné útěchy. Nyní víš, že tvé pády, útěky, zrady a nevděčnosti Ježíše neodpuzují, ale naopak přitahují. Žádná cesta není pro něho příliš dlouhá, jen když tě nakonec bude moci najít, aby ti řekl: *Pojď rychle dolů, musím zůstat v tvém domě.* Pokládá to přímo za svou povinnost: **musí!** Uložil mu to jeho nebeský Otec a zavazuje ho k tomu jeho Srdce, plné milosrdenství, aby *vcházel k hříšníkům jako host.* Nic mu v tom nemůže zabránit, jen ty sám, tím, že bys před ním zavřel své dveře. Už to, že jsi a žiješ, je výsledek toho, že tě miluje. *Milosrdný a milostivý je Pán, shovívavý a plný lásky a věrný ve svých slibech.*

*Budu tě oslavovat, můj Bože, králi, budu velebit tvé jméno po všechny věky!*<sup>(1)</sup>

*Bratr Amadeus*

#### Poznámky:

<sup>(1)</sup> Ž 145,1.

## Svatý Martin de Porres

*Přezdívá se mu „jihoamerický svatý František“ nebo též „dominikán se srdcem svatého Františka“. Dříve však i „advokát myši“ či „Martin od lásky“. Všechny tyto přezdívky pramenily ze života, jaký vedl.*

**K**rátce po svém narození v roce 1579 byl Martin pokřtěn u stejné křtelnice, u níž byla od dědičného hříchu očištěna sedm let před ním sv. Růžena z Limy. Ano, právě peruánská metropole byla místem jeho narození – zároveň však i místem, kde zejména zpočátku značně trpěl kvůli svému původu. Martin byl totiž míšenec – jeho otcem byl španělský šlechtic Juan de Porres, jenž ho zplodil s černou panamskou služkou Annou Velasquezovou; nicméně v křestní matrice je v kolonce „otec“ uvedeno „neznámý“. Jako takový se chlapec stal terčem permanentního okázalého pohrdání ve svém bělošském okolí. Lepší časy nastaly až někdy v roce 1587, kdy se otec Juan k Martinovi konečně přiznal a uznal ho za vlastního, stejně tak i dceru Juanu. Ustaly aspoň veřejné útoky, nicméně skrytá zášť planoucí z rasistických předsudků v lidech přetrvávala.

Zhruba pět let mohl Martin spolu se svou sestrou těžit ze zlepšených životních podmínek. Za otcovy peníze dokonce započal se studiem. Jenže nic z toho nemělo dlouhého trvání – Juan de Porres obdržel nabídku na křeslo gubernátora Panamy. Jmenování však bylo podmíněno tím, že se zřekne svých dvou nemanželských dětí i jejich matky. Vidina skvělé kariéry převážila nad city i svědomím a otec Juan tomuto požadavku vyhověl.

Pro Martina to znamenalo nejen společenský pád, nýbrž také nutnost přerušit zdárně se vyvíjející nákladné studium – a následně se vyučil bradýřem, tj. holičem u mistra Marcela de Ribery, a to s vědomím, že něčím se žít musí. Během učňovských let pronikl rovněž do základů ranhojičství a léčitelství, které tehdy bradýři také v jisté míře provozovali.

Bylo mu něco přes patnáct let, když se rozhodl řemesla vzdát a vstoupit k dominikánům. Také zde mu však v cestě stály dobové společenské normy – jakožto nemanželský syn a navíc

míšenec měl před sebou brány řádu uzavřeny. Litera předpisů je však jedna věc a jejich duch věc druhá. Martin představeného limského konventu zaujal svou nepřehlédnutelnou duchovní hloubkou, ten proto adeptovi doporučil, ať se stane terciářem a ať to vnímá jako zkušební lhůtu, jejíž zdárné absolvování mu brány kláštera i řádu otevře.

To Martin přijal a ve zkoušce obstál na výbornou. Trvala možná déle vzhledem ke schopnostem, jež synům sv. Dominika předvedl, nicméně trpělivost přináší růže a zlato se taví v ohni. Po devíti letech vzorné a pokorné služby, kterou vykonával i v těch nejpodřadnějších činnostech (a zejména v nich), po devíti letech bohulibého počínání a zbožnosti převyšující i mnohé zkušené řádové otce byl Martin ve svých 24 letech přijat do řádu sv. Dominika. Sliby skládal 2. června 1603. Zůstal však pouhým bratrem konvršem, knězem se pro svůj původ stát nemohl.

To již měl za sebou spor se svým otcem, jenž nepřenese přes srdce, že jeho syn „dělá poskoka mnichům“, jak Martinovo postavení v klášteře vnímal. Snad



*Svatý Martin de Porres*

mu ani nešlo tak o Martina jako spíše o obavu, že to znevažuje jeho samotného ve společnosti. Činil tedy vše pro to, aby jej z kláštera dostal. Nicméně i kdyby překonal všechny překážky, k čemuž měl díky svému úřadu nepřeborné možnosti, nepřekonal tu nejdůležitější – vůli svého nemanželského syna. Ten rázně odmítl poslechnout a setrval tam, kam ho zavedlo srdce zasažené Božím voláním.

Kvardián Martina pověřil péčí o nemocné v klášterním špitále. Lépe vybrat nemohl. V Martinovi se skrýval duch milosrdného Samaritána i sv. Františka. Zdobila ho andělská trpělivost a mírnost, příkladná starostlivost a obětavost, láska k bližnímu a nesmírné nasazení. On, konvrš, se svým počínáním mezi špitálními lůžky vyjímá i mezi světci proslulými úchvatnou láskou k nemocným. Rozdával lásku, léky či obklady jako málokdo a určitě jako nikdo v té době na jihoamerickém kontinentu.

Neznal a nedělal rozdíly mezi chudým a bohatým, bílým nebo černým, a to v oněch časech vůbec nebylo obvyklé. Pravda je, že klášterní špitál vyhledávali spíše ti nemajetní, namnoze pak indiáni. Potomky Inků miloval Martin nejvíc. Ale Krista Ježíše spatřoval v každém člověku a podle toho se k němu také choval. Miloval své bližní opravdu bezmezně, dokonce se bičoval, aby přinášel zado-stiučinění Bohu za spáchané hříchy a nemocným skrze tento kající akt vyprošoval obrácení.

Jednou už nebylo místo pro malomocného, proto ho uložil ve své cele. Když mu kvůli tomu převor vyčínil, opáčil bezelstně, že „*milosrdenství je víc než čistota*“. Jindy se prostory špitálu churavějícími zaplnily na delší dobu, tudíž bylo jasné, že dlouhodobě nebude kam je ukládat. Přemluvil proto svou podobně smýšlející sestru Juanu, aby těm dalším, jimž hrozilo, že budou trpět bez střechy nad hlavou, poskytla svůj dům. Ten posléze prosvěttil svou vžitou milosrdnou láskou a s ní také poděloval jako pravý asketa chudé tím, co měl, resp. co získal v almužně spontánně vyprošované. Byla i období, kdy během jednoho týdne ošatil 160 ubožáků a rozdal mezi ně na 20 000 zlatých. Tehdy šlo o astronomické sumy. Jsou důkazem Marti-

novy výjimečné osobnosti – vždyť kterému jinému almužníkovi by bohatí svěřili tolik peněz? Pokorný dominikánský bratr navíc rozdával hladovým své porce jídla a sám zůstával o chlebu a vodě.

Založil též školu pro chudé děti – první svého druhu v zemi; vykupoval z otroctví černošské nevolníky, a když se mu na to už nedostávalo peněz, požádal svého představeného, aby jeho samotného prodal do otroctví a vyzískané peníze použil na výkup některého z otroků.

Proslul rovněž jako milovník zvířat – i proto se mu přezdívá „dominikán se srdcem svatého Františka“, nejen pro jeho již několikrát zmiňovanou lásku k lidem. Živil, s Prostáčkem z Assisi řečeno, desítky „bratrů psů a sester koček“, pro něž vystavěl v domě své sestry útulek, ba dokonce živil i myši. Je nabíledni, že zvláště poslední živočiškové vadili převorovi kláštera, nejvíce pak poté, když se rozmnožili. Nařídil mu proto, aby se myši co nejdříve zbavil. Martin neměl to srdce je otrávit. Když vykonával příkaz svého představeného, došlo k nevidané události: čtyřnozí hlodavci se na jeho výzvu seřadili za něj a následovali jej do polí, kde je propustil. Od té doby je v klášteře nikdo nespátřil. Tímto činem si vysloužil přізvisko „advokát myši“. Ještě jednu přізdivku podle zvířat měl – „perro Mulato“ aneb „černý pes“. Vycházela jednak z barvy jeho kůže, jednak z názvu jeho řádu, neboť dominikáni znamenají tolik co „psi Páně“ (Domini canes).

Své nemocné opouštěl věrný „perro Mulato“ jen kvůli společným modlitbám v komunitě bratrů. Jinak dlel, pokud nebyl pověřen něčím jiným, neustále u nich, takže neměl ani čas na další modlitby. Doháněl tyto resty uprostřed noci, a tak mu na spánek zbývaly slabé čtyři hodinky denně. V noci (zejména, ne však výhradně) též rozjímal o utrpení Spasitelově a někdy se ponořil do takových hloubek nazírání, že začal plakat, ba dokonce levitoval. Miloval chvíle před vystavenou Nejsvětější svátostí.

Martin byl rovněž nadán darem bilokace (na dvou místech najednou se zjevoval vždy v naléhavých případech, kdy někdo potřeboval okamžitou pomoc) a schopností čtení v lidských srdcích. Nadto i darem moudrosti, o jejíž povaze si vyprávělo celé Peru. Sám arcibiskup Limy k Martinovi,

bratru bez teologického vzdělání, opakovaně docházel, aby se s ním poradil v teologických, duchovních, ale i světských záležitostech. A nebyl sám, takových bylo mnoho. Stejně tak nebyl sám, koho pokorný dominikán uzdravil z nevyčísitelné nemoci. Martin si však nepřipisoval žádné zásluhy. „*Já léčím, Bůh uzdravuje*,“ říkával ten, jenž léčil pouhým dotykem – jako třeba právě onoho limského arcipastýře, jehož případ byl lékařem shledán jako beznadějný. Bratr Martin mu položil dlaně na břicho a arcibiskup byl rázem zdrav... Nebo uzdravil jednoho dominikánského spolubratra, když na poslední chvíli zastavil lékaře chystajícího se mu už už amputovat nohu zasaženou snětí. Opět stál pouhý Martinův dotyk.

Dalším darem, jimž byl „advokát myši“ obdařen, byla schopnost působit na lidi. Ne nadarmo jej kvardián limského konventu pověřoval vyřizováním nejzajímavějších sporů či obtížných pochůzek. Pozdější světec využíval tyto malé výpravy mimo klášter k evangelizaci a nezřídka se stávalo, že jeho slova dopadla na úrodnou půdu. Jeden případ hovoří za všechny: Když tak jednou procházel lesem, předpadli ho loupežníci. Lapili ho a předvedli před svého obávaného vůdce. Místo aby Martin žádonil o život, poprosil ho o peníze. Loupežník, jenž měl na svých rukou již hodně krve, se dominikána se srdcem sv. Františka zeptal, zda si vůbec uvědo-

muje, s kým mluví. „*Jistě že vím*,“ opáčil neohrožený mnich. „*Slyšel jsem o tobě hodně. O to víc tě prosím, abys pomohl chudým*.“ Vůdce loupežníků byl touto Martinovou prosbou tak ohromen, že mu skutečně dal hrst mincí a propustil ho.

Když bratr Martin 3. listopadu 1639 zemřel na malárii, truchlila celá země. A celá země se pak radovala 29. října 1837, když jej Řehoř XVI. prohlásil za blahoslaveného (beatifikační proces byl přitom uzavřen již v roce 1664). V roce 1962 se už radovala celá církev – to když ho Jan XXIII. dne 6. května zapsal do seznamu svatých jako vůbec prvního míšence.

Svatý Martin de Porres je patronem ošetřovatelů, holičů, společenské spravedlnosti a zejména pak rasové rovnosti; bývá vyzván při potížích s hlodavci. Ve své rodné zemi je také patronem státního školství, veřejnoprávní televize a zdravotnictví. Je zobrazován jako dominikán s křížem, růžencem, kajícím náčiním, košem s myšmi, často jak sytí hladové. Od jiných svatých dominikánů se liší svou snědou pletí.

Zajímavostí je rovněž fakt, že když zbožní peruánští rodiče nevědí, jak pomoci svým vážně nemocným dětem, složí slib sv. Martinovi de Porres, že když se jejich ratolest uzdraví, bude celý rok nosit bílý oděv připomínající dominikánský hábit. Dětek takto oděných běhají v Peru spousty...

### Liturgická čtení - dokončení ze str. 3

Pána Ježíše oslaveno skrze vás, a vy budete oslaveni skrze něho podle milosti našeho Boha a Pána Ježíše Krista. Pokud jde o dobu, kdy přijde náš Pán Ježíš Kristus a kdy se my u něho shromáždíme, prosíme vás: nenechte si tak snadno poplést hlavu, či se dokonce polekat nějakým proroctvím nebo listem prý od nás poslaným, jako by ten den Páně měl už nastat.

#### Evangelium - Lk 19,1-10

Ježíš vešel do Jericha a procházel jím. Byl tam jistý člověk, jmenoval se Zacheus. Byl to vrchní celník, velmi bohatý. Rád by uviděl Ježíše, jak vypadá, ale nemohl, protože tam bylo plno li-

di a on byl malé postavy. Běžel napřed a vylezl na fíkovník, aby Ježíše viděl, protože tudy měl procházet. Když Ježíš přišel k tomu místu, podíval se nahoru a řekl mu: „Zachee, pojď rychle dolů: dnes musím zůstat v tvém domě.“ On rychle slezl dolů a s radostí ho přijal. Všichni, jakmile to uviděli, reptali a říkali: „Vešel jako host k hříšníkovi!“ Zacheus se zastavil a řekl Pánu: „Polovici svého majetku, Pane, dám chudým, a jestli jsem někoho o něco ošidil, nahradím mu to čtyřnásobně!“ Ježíš mu řekl: „Dnes přišla do tohoto domu spása. Vždyť i on je potomek Abrahámův. Syn člověka přišel hledat a zachránit, co zahynulo.“

## O kázání na hoře a osmi blahoslavenstvích (1)

**P**án Ježíš Kristus „spatřil zástupy, vystoupil na horu; a když se posadil, přistoupili k němu jeho učedníci. Tu otevřel ústa a učil je: »Blaze chudým v duchu, neboť jejich je království nebeské...« (Mt 5,1; srov. Lk 6,20)

Z tohoto významného úryvku budeme nejdříve rozvažovat nad tajemstvím samotného místa, kde se toto kázání událo, tedy o hoře; nad místem učitele, které je holé, což je pokorná země; nad těmi, kdo mu byli nejbližší, tedy nad apoštoly; nad pohledem Pána Ježíše, kterým pohlédl na zástupy; nad obsahem kázání, kterým je osm blahoslavenství; a především nad vnitřní dokonalostí Učitele, z které vše pramení.

### Bod I.

1. Tedy, nejdříve uvažme, jak náš Pán Ježíš na této hoře veřejně *vykonával tři důležité role*, které mu Bůh Otec svěřil k našemu prospěchu, jimiž jsou *učitel, zákonodárce a rádce*, a které ukázal s největší dokonalostí, což je naznačeno místem „na hoře“.

a) Jako *učitel* nás učil ne věci marné nebo nezvyklé, ne astrologii ani humanitní vědy, které se mnoho nadýmají, avšak prospěch z nich je malý; ale učil nás vědě svatých, která v sobě obsahuje nejvyšší tajemství naší víry a věci nezbytné pro naši spásu.

b) Jako *zákonodárce* – vyhlásil a zveřejnil nově onen božský zákon s veškerou čistotou a svatostí, které v sobě obsahuje, a očistil jej od těch omylů, které se s ním smísily díky lidské zlobě, a tak zdokonalil nedokonalosti zákona starého.

c) Jako *rádce* nám dal rady nového zákona evangelia, které jsou ty nejdokonalější, jež mohou být dány, a proto je právem nazýván „divuplný rádce“ (Iz 9,6).

2. Pak budeme rozvažovat, jak vykonával tyto tři úřady, tedy *obdivuhodně, nově a dokonale*. Neboť:

a) Jako učitel nejen nauku vyhlásil veřejně, ale *osvitil* ji *vnitřně* nebeským světlem, aby byla pochopena.

b) Jako zákonodárce nejen že ustanovil nejdokonalější zákon, ale také jej *vepsal do jejich srdcí* a udělil milost, aby byl naplněn s přehojnou líbezností.

c) Jako rádce nejen že udělil rady, ale i *ducha*, aby jej *věřící mohli přijmout* a uvést do života.

V tomto daleko předčil všechny učitele, zákonodárce i rádce na světě; a proto oprávněně nám přikazuje: „Nedávejte si říkat »Učiteli«: váš učitel je jeden, Kristus“ (Mt 23,10) a stejně tak je i jediný zákonodárce, jediný rádce.

*Rozhovor.* – Věčný Otče, děkuji, že jsi mi daroval nejlepšího učitele, zákonodárce a rádce, kterého jsi mi mohl dát. Synu živých a věčný Bože, jak projevím svůj vděk za tuto nevyslovitelnou milost, že jsi přišel jako člověk a otevřel jsi svá ústa, abys mě vyučoval božskému učení? Neboť stačilo, abys vyslal své anděly a z jejich úst jsem mohl být vyučován. Ó má duše, pohleď svým zrakem na učitele a mistra, kterého ti Bůh daroval: a protože ti uložil vybrat si „Rádce“ z „tisíce“ (srov. Sir 6,6), vyber si toho nejlepšího; svěřuj mu své pochybnosti a své rady dávej podle jeho božského zákona. Ó božský učiteli, daruj mi světlo, abych rozuměl, co mě učíš; nejvyšší zákonodárce, požehej mi, abych vykonal to, co mi přikazuješ; podivuhodný rádce, daruj mi milost následovat to, co mi radíš: abych s tvou pomocí stoupal „od ctnosti ke ctnosti“ a mohl tě tak jednou spatřit na „svatém Sionu“ (srov. Ž 84,8). Amen.

3. Pán Ježíš *nikdy nepřestal vykonávat tyto tři úřady*, zvláště k těm, kteří toužili vystoupit na horu dokonalosti a přišli k němu s upřímnou láskou – neboť, jak



*Fra Angelico (1437-1445):  
Horské kázání, freska*

říká Písmo svaté, „Kdo na něho budou hledět, rozzáří se“ (Ž 34,6), a ti, kdo se posadí k jeho nohám, aby napodobovali jeho pokoru, přijmou jeho učení. Na tyto pohlédl, aby jim prokázal milosrdenství, tyto učí ústy svých kazatelů, když je poslouchají, i skrze nábožné a svaté knihy, když je čtou: anebo i skrze jeho vnuknutí, když se modlí a rozjímají, a otvírá tak svá ústa, aby k nim promlouval s užitkem pro jejich srdce; a tak jako učitel přináší jim své světlo, abychom poznali tajemství své víry; jako zákonodárce vtiskuje do nich náklonnost k zákonu milosti a lásky; a jako rádce vyzývá je následovat dokonalostí. V tomto duchu budu tedy naslouchat kázání, číst knihy a modlit se jako ten, který poslouchá svého božského Mistra, jenž ke mně promlouvá skrze tyto prostředky. Na začátku tohoto rozjímání mohu tedy říci našemu Pánu Ježíši:

*Rozhovor.* – Mistře všech mistrů, otevři svá nejsvětější ústa a mluv ke mně, neboť tvůj služebník poslouchá s touhou uvést do života, co uslyší. Amen.

### Bod II.

1. Nyní budeme rozvažovat nad *obsahem a úvodem tohoto kázání na hoře*; neboť náš Pán Ježíš Kristus, který měl sám poklad ctností, jež byly v jeho duši, vynesl je na světlo skrze osm základních ctností, které jsou *shrnutím evangelijní dokonalosti* – jsou to ctnosti velmi staré, ale i nové, o kterých se předtím neslyšelo –, a to pod novým názvem *blahoslavenství*, která, přestože jsou trpká pro tělo, naplňují to, co říká nevěsta k Ženichu v Písni písní – že jeho rty jsou jako lilie, z nichž kanou tekutá myrha (srov. Pís 5,13). Neboť s velkou jemností otevřel svá ústa a promluvil o těchto osmi ctnostech a sebezáporu, jenž má hořkou chuť pro tělo, ale líbezně voní nebeskému Otci. Dává je tedy k užítku duše, mocně ji uchovává před porušením hříchem a rovněž ji naplňuje odměnou, kterou slíbil.

*Rozhovor.* – Nejvyšší Učiteli, vlož do mého srdce tu nejlepší myrhu těchto ctností, aby mohla kanout „z mých rukou, mých prstů“ a všech mých pohnutek, abych tak uvedl tvé učení do života. Amen.

2. Rovněž budu uvažovat, jak náš Pán Ježíš sám *vytrval v těchto ctnostech*, jež byly posměchem světu, který od nich utíkal a konal pravý opak. Avšak náš Spasitel si vážil každé z nich a také každou pojmenoval a přislíbil za ni odměnu a především nám ukázal svůj příklad. A protože jako Bůh nebyl schopen chudoby, slz a pronásledování, sestoupil z nebe a stal se člověkem, aby tyto ctnosti sám žil a ukázal nám tak božský poklad, který se v něm skrýval.

*Rozhovor.* – Děkuji ti, nejvyšší Místře, že jsi nás vyvedl z naší bídy svým učením a příkladem, a proto si budu vážit blahoslavených, které takto nazveš, a celou svou silou se budu snažit vyhnout se opaku. Ukaž, prosím, Pane, všem ve světě, že jsou klamáni, aby mohli přijmout tvoji pravdu a přilnout k těmto ctnostem a těšit se z odměn a konečně přijmout pravé blahoslavenství, pro které byli stvořeni.

3. Pak budu rozvažovat, že těchto osm blahoslavenství je jako *osm stupňů nebeského „žebříku“* (srov. Gn 28,12), po kterém stoupáme *na vrchol svatosti a jednoty* se všemohoucím Bohem: a takto budeme tedy o každé z nich rozjímat tři či čtyři určité věci, jimiž jsou: a) *skutky* každé ctnosti, b) *příklad*, který nám dal Pán Ježíš, c) *odměna*, kterou slíbil, d) *trest*, který postihne ty, kteří kráčejí cestou opačnou.

### Bod III.

*„Blaze chudým v duchu, neboť jejich je království nebeské.“* (Mt 5,3)

a) Nejdříve zvažme *skutky chudoby v duchu*, kterých je pět. První skutek je *vzdát se svou duší a svým rozumem všech dočasných věcí* a odmítnout všechny nežádoucí náklonnosti k nim a být připraven se jich zcela vzdát, pokud se ukáže, že je to vůle Boží.

b) Druhý skutek je dokonalejší – *vzdát se všeho, co vlastním*, a s pevnou vůlí tím potěšit Boha a naslouchat vnuknutím Ducha Svatého, který mě k tomu vyzval.

c) Třetí skutek je *vyprázdnit a očistit svou duši* ode všech ďábelských zápachů marnivosti, nadýmání se, prázdných dohadů a pohrdat veškerou světskou slávou a odmítat ji, když to lze a je prospěšné namísto toho sloužit Bohu.

d) Čtvrtý skutek je *vyprázdnit svého ducha* veškerého vlastnictví, vzdát se vlastní vůle i svého rozhodnutí a všech přiroze-

ných tužeb, pokud netěší všemohoucího Boha, neboť v tom případě by nebyly přirozené, ale živěny ctností.

e) Pátý a poslední skutek je *pokládat se za tak ubohého*, že ve mně není nic dobrého, pokud mi to nedaruje Bůh svou milostí, neboť mé celé bytí není mé vlastní, ale patří Bohu, bez kterého bych byl opravdu ničím.

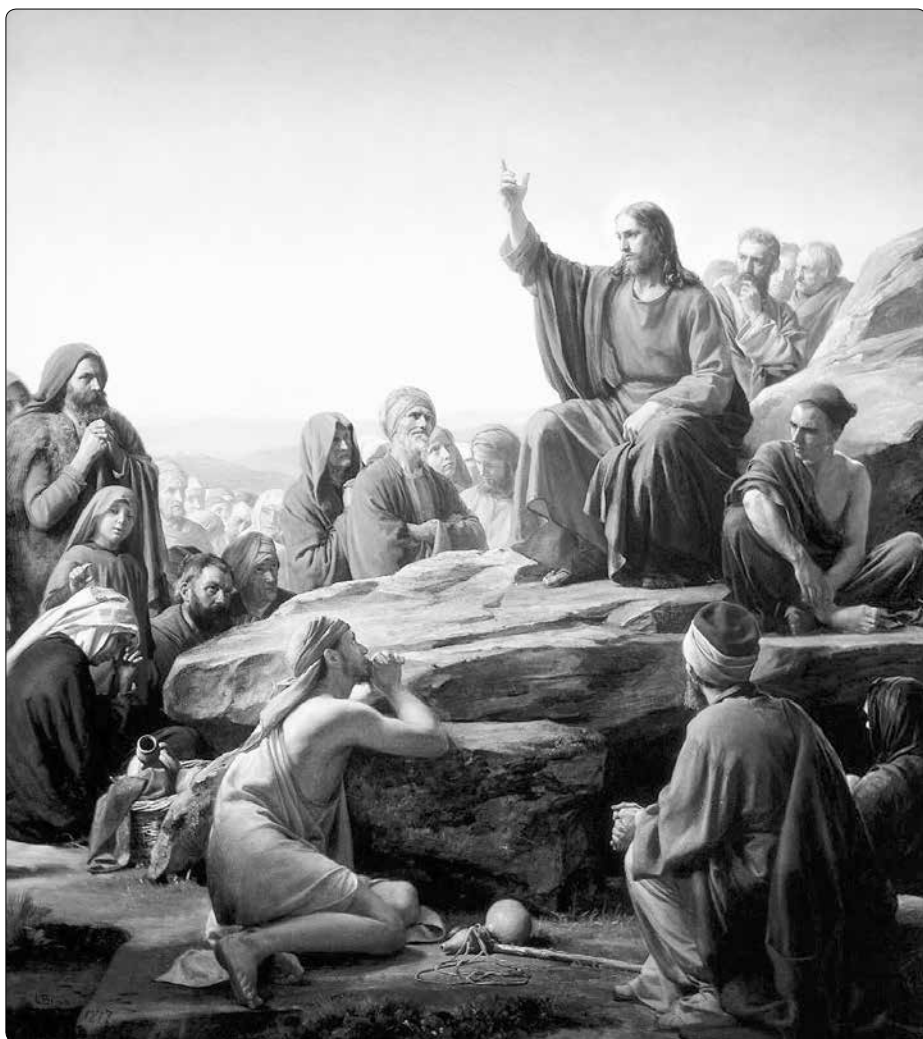
Zamyslím-li se nad těmito pěti skutky, budu se stydět, že mi chybí, a požádám Ducha Svatého, aby mi pomohl je získat a mohly být prospěšné v mém životní stavu.

2. Nyní budeme rozjímat nad *znamenitými příklady, které nám náš Pán Ježíš Kristus ukázal* ve všech etapách svého života, neboť si vyvolil chudou matku, chudou zemi, chudou stáj, kde se narodil a byl položen do chudých jeslí; ve svém mládí pak konal chudé zaměstnání a živil se svými rukama. Když kázal, žil z almužen, které mu zbožné ženy dávaly; jeho pokr-

mem byl zejména chléb; také neměl žádný dům a ani místo, kam by hlavu složil, přestože „lišky mají doupata a ptáci hnízda“ (Lk 9,58). Vybral si také chudé apoštoly, rozmlouval s chudými, miloval opovrhované, vyhýbal se počtám, vzdal se své vůle i sám sebe s tou nejdokonalejší vnitřní chudobou, když řekl, že „nepřišel jsem plnit svou vůli“ (Jan 6,38), ale konat to, co viděl konat svého Otce.

Stručně uzavřeno, když umřel, jeho chudoba se prohloubila tak, že jeho vlastní oděv mu byl odebrán a na kříži byl zcela nahý, aby ještě více potvrdil lásku k chudobě; a v tomto kázání ji postavil jako základ pro své evangelium i jako dveře, kterými se vchází do školy dokonalosti: „Tak ani žádný z vás, kdo se nerozloučí se vším, co má, nemůže být mým učedníkem.“ (Lk 14,33)

*Rozhovor.* – Nejvyšší Učiteli, prosím tě, pro pět ran, z kterých proudila tvá krev, daruj mi těchto pět skutků chudoby, jimiž



Carl Heinrich Bloch (1834–1890): *Horské kázání*

## Prodloužení možnosti získat plnomocné odpustky pro duše v očistci už před 1. listopadem

Apoštolská penitenciárie dne 11. 1. 2020 (Prot. N. 4/20/I) prodloužila na žádost ČBK své dovolení z 8. 8. 2012 (Prot. n. 79/12/I), na jehož základě věřící v České republice mohou obdržet plnomocné odpustky pro duše v očistci už v týdnu před Vzpomínkou na všechny věrné zemřelé. Pokud tedy věřící z vážných důvodů nemohou navštívit hřbitovy v obvyklé době od 1. do 8. listopadu, mohou odpustky pro zemřelé získat již **od 25. října do 1. listopadu**. Toto dovolení se uděluje na následujících sedm let, tedy do roku 2026.

**Podmínky pro získání plnomocných odpustků pro duše v očistci jsou následující:**

1. daný den přijmout Eucharistii,
2. navštívit hřbitov a zbožně se pomodlit za zemřelé,
3. pomodlit se na úmysl Svatého otce,
4. v okruhu těchto dní vykonat svatou zpověď.

Mons. Jan Graubner, předseda České biskupské konference  
(Zdroj: ACO)

získám dokonalost, kterou jsi nám ukázal, a vystavím si na nich základ. Amen.

3. Pak budu rozvažovat, jak těmto *chudým* náš Pán Ježíš Kristus *přislíbil království nebeské*, a proto je nazval „*blahoslavenými*“, neboť již v tomto životě mají království nebeské, které sv. Pavel nazývá „*spravedlností, pokojem a radostí z Ducha Svatého*“ (Řím 14,17), jež jsou darovány těm, kteří umrtvují svoji žádostivost. Jsou také „*blahoslavení*“ nadějí a velikou a zřejmou zárukou, se kterou obdrží nebeské království, jehož poklady jsou nezměrné, jak si za chvíli ukážeme.

*Rozhovor.* – Ó má duše, proč sis neosvojila chudobu ducha, když ji tvůj nebeský Učitel zcela přijal, a proto je od tebe vzata taková odměna? Tedy, odevzdej se do rukou Boha, neboť otcovská prozřetelnost tě nikdy neopustí; a jelikož se denně modlíš, aby nebeské království přišlo, přijmi chudobu, neboť takovým je přislíbil. Amen.

4. Následně zvažme *hrozné tresty*, které náš Pán Ježíš *stanovil pro bohaté*, kteří tuto chudobu v duchu odmítají a milují své zrádné bohatství, když jim řekl: „*Běda vám bohatým, vždyť vám se už potěšení dostalo*“ (Lk 6,24), což znamená: „*Běda vám, nešťastníci, neboť celá vaše odměna je ve vašem bohatství a dostáváte svou nízkou odplatu. Běda vám, neboť nedostanete potěšení od Boha, který je pravdivý a čistý, ale jen své vlastní potěšení, které je smíšeno s tisíci překážkami. Běda vám, kteří nebudete nikdy mít království Boží, které je »spravedlnost, pokoj a radost Ducha Svatého«, a budete naplněni jen nespravedlností, potížemi a trápeními. A konečně, upadnete do veliké chudoby a věčného neštěstí, jako onen lakomec, který zde na zemi obdržel potěšení, avšak potom trápení na rozdíl od chudého Lazara.*“

*Rozhovor.* – Ó má duše, pokud se touha po odměně nepřikloní zamilovat si chudobu, ať alespoň strach z trestu tě zastraší, abys utíkala od dočasných bohatství a našla potěšení v jejich odmítání a zamilovala si ty věčné. Amen.

### Bod IV.

„*Blaze tichým, neboť oni dostanou zemi za dědictví.*“ (Mt 5,5)

Dokonalá tichost v sobě zahrnuje těchto několik skutků:

a) *Přemáhání nabubřelého hněvu, zároveň i nepokojného a mrzutého srdce, a zachování si tak vnitřní a vnější tichosti jak ve tváři, tak i v chování.*

b) *Být vlídný ke všem v řeči, aniž bych někoho ranil, bez hlasitého křiku a svárů, které vyvolávají potíže.*

c) *Nejen neoplácet zranění a neoplácet zlým zlé, ale i neoplácet bolestným násilím tomu, který mne zranil, a jakékoliv násilí nést v tichosti a nabídnutím „pravé tváře“ tomu, který mě udeřil do levé, a tak oplácet dobrým zlé a modlit se k Bohu, aby odpustil tomu, který mi ublížil. Takováto tichost by měla být ke všem, jak k nadřízeným, sobě rovným, tak i k podřízeným ve všech okolnostech, bez ztráty nálady, i když je to nezbytné pro vykonání spravedlnosti.*

2. Poté budu také rozvažovat *o nejdokonalejší tichosti našeho Pána Ježíše Krista*, který nám dal tak skvělý příklad, když řekl: „*Učte se ode mne, neboť jsem tichý a pokorného srdce.*“ (Mt 11,29) Tímto chtěl být znám hned na samém začátku veřejného vystupování a již proroci předpověděli, že „*nekřičí a hlas nepozvedá*“ (Iz 42,2). Ve svém umučení pak ukázal tu nejvzácnější tichost, když se modlil za své nepřátele.

*Rozhovor.* – Nejtíší Beránku, jenž jsi byl z vlny ostříhán a neotevřel jsi svá ústa (srov. Iz 53,7), daruj mi svou hojnou milost, abych mohl následovat tvou pokoru a tichost. Amen.

3. Následně budu také rozvažovat, jak *tiší dostanou jako odměnu dědictví země.*

a) *Protože jsou pány země, tedy vlastního srdce a vášní, mají v bezpečí svou vlastní duši jako jejich Pán a Bůh, který v nich přebývá, se kterým jsou v přátelství, jako byli Mojžíš a David, a proto náš Pán a Bůh v nich má zalíbení a s nimi rozmlouvá.*

b) *Protože vlastní zemi svého vlastního srdce, získají si tak srdce každého, neboť své skutky konají s dokonalou tichostí, a jsou proto milováni, jak říká Písmo svaté: „V tichosti konej své práce a budou tě mít rádi lidé Bohu milí.“ (Sir 3,17)*

c) *Budou vlastnit zemi živých, již je nebeská země, pro kterou byli stvořeni a v které budou patřit na našeho Pána, jenž je jejich dědictvím, a stejně tak budou oni patřit jemu, který přebývá mezi tichými, kteří s ním přebývají v nebeském domě. (srov. Ž 36,9)*

*Rozhovor.* – Ó Duchu Svatý, který jsi jako ta nejtíší „*holubice*“ (srov. Jan 1,32), sestup na ty, kdož jsou tichými beránky a tím se ti podobají. Přetvoř mě tedy v dokonalou tichost, abych v bezpečí mohl přijmout tvoji milost, a tím i dědictví tvé slávy. Amen.

(Pokračování)

Zdroj: Louis de Ponte, *S. J. Meditations on the mysteries of our holy Faith. Richardson and Son, London 1853. Str. 120–130.*

Přeložila -hš-  
(Redakčně upraveno)

## Nejdůležitější je finále

*Napínavý příběh, drama okořeněné humorem, ale i romantika a láska... - to všechno tvoří dobrou divadelní hru. Avšak o tom, co v nás ze hry skutečně zůstane, o tom rozhoduje vyvrcholení ve finále. Ne nadarmo se říká, že i v životě člověka je hodina smrti tou nejdůležitější hodinou. Tehdy se rozhoduje o všem. To zažila rovněž sestra Julian z Rodiny Panny Marie z Piešťan v době, kdy umíral její otec. Zde je její svědectví.*

Když se podívám na život svého otce Vladimíra Bartoně, vidím zázrak Božího milosrdenství. Narodil se v roce 1948, dětství a mládí prožil jako jedináček v Bratislavě. Do jaké míry rodina prakticovala víru, nevím. Určitě chodili do kostela na Velikonoce a na Vánoce a jedno je jisté: otcovy zpovědi před prvním svatým přijímáním a před smrtí byly jediné dvě v jeho rušném životě. Jeho herecký talent a hluboký, jemný hlas nezůstaly nepovšimnuty, a tak úspěšně završil studium herectví a „prkna, která znamenají svět“ se stala „jeho světem“, čímž jeho rodiče nebyli právě nadšeni. Byl velmi aktivním umělcem a dobrým sportovcem. Kromě šermu, kterému se věnoval v mládí, rád hrávala tenis a miloval lyžování v horách.

Jelikož jsem s otcem nevyrostala, našli jsme si k sobě cestu, až když jsem byla studentkou gymnázia v Nitře. Obvykle jsme se potkávali v divadle anebo u mě na internátu. Když jsem rok po maturitě vstoupila do Rodiny Panny Marie a stala se sestrou, při příležitosti jeho 60. narozenin v jednom rozhovoru přiznal: „Byl jsem zaskočen, snášel jsem to těžce a trvalo mi, než jsem to přijal. Ale když ji dnes srovnám s jejími vrstevnicemi a vidím, jak je šťastná a spokojená, jsem šťastný i já.“ Když se ho později ptali, které byly jeho největší herecké role, vždy - kromě jedné z jeho uměleckých začátků v roce 1971 - jmenoval také hlas Boha Otce, jehož slova přednesl svým nezapomenutelným, nezaměnitelným sametovým, hlubokým hlasem. Řekl: „Byla to nádherná role, jakou už asi v životě od nikoho nedostanu. Obsadila mě do ní moje dcera.“ (Hru *Martyrologium* připravili v roce 2003 středoškoláci z Gymnázia sv. Cyrila a Metoda v Nitře.)

V roce 2008 započala otcova cesta utrpení. Pro něho jako herce bylo velkou obětí, že po dvou mozkových příhodách již nemohl číst, psát a především správně

mluvit. Vždy se toho obával. Zároveň pro něho začalo období, v němž se pomalu stávaly důležitými jiné hodnoty, „hlavně láska“, jak sám říkal. Ano, skutečně, zejména v posledních měsících svého života měl poznat „zosobněnou lásku“ - Ježíše. Ale nešlo to vůbec snadno!

Když otce v listopadu 2017 hospitalizovali na jednotce intenzivní péče kardiologického oddělení, navštívil ho nemocniční kaplan, a ačkoliv byl otec ve špatném stavu, nechtěl nic slyšet o zpovědi ani o pomazání nemocných a knězi, aby se ho zbavil, odmítavě řekl: „Já jsem žid,“ čemuž se pro jeho dlouhé vlasy a bradku dalo lehce uvěřit. Při představě, že by otec mohl odmítnout i našeho pátera Petra, jsem se obávala, že se svátostmi to asi nevyjde. Ale všichni jsme se usilovně modlili za našeho „tafku Vladka“ a já jsem prosila Pána Ježíše, aby mi splnil přání a aby táta přece jen přijal svátosti.



Vladimír Bartoň



Sestra Julian jako novicka se svým otcem

S bušícím srdcem a s pořádnou dávkou důvěry se tedy páter Petr v neděli 12. listopadu 2017 vydal do nemocnice se svatými oleji a Nejsvětější svátostí. Lékařka Marta Miklošková, naše přítelkyně, která to s otcem uměla velmi dobře a již během jeho nemoci mu předala mnoho Boží lásky, k němu přivedla pátera Petra. Nyní však přenechám slovo jemu samotnému, abychom se o tom dozvěděli takřka jíc z první ruky.

\* \* \*

### „Přátelské setkání“

Měl jsem to štěstí, že jsem se s Vladimírem osobně setkal v nitrianské nemocnici v nejdůležitější, závěrečné fázi jeho života jako s laskavým, velice vděčným a zároveň pokorným, a nakonec i věřícím člověkem. Bylo to napínavé a nezapomenutelné první setkání, které si budu navždy pamatovat. Když jsem vešel do jeho pokoje, bez problémů mě přijal s úsměvem, milými slovy a viditelnou radostí. Už jen to byl dar od Boha! Okamžitě mě začal oslovovat „kámoš“ a tak to mělo zůstat následující dva měsíce až do jeho smrti 16. ledna 2018. Spontánně jsem ho hned při prvním setkání rovněž oslovil „kámoš“ a nebylo to nepřírozené, protože v tom okamžiku jsme oba cítili, jako bychom se znali už odjakživa a velmi dobře si rozuměli.

V onu neděli - 12. listopadu - jsem mohl Vladovi udělit tři svátosti: svatou zpověď, pomazání nemocných a svaté přijímání. Když se „můj kámoš“ po přípravě vyzpovídal, zakusil hlubokou útěchu. Byl pevně přesvědčen, že milosrdný Otec mu všechno odpustil jako marnotratnému synu a nyní bude všechno v pořádku. Mám-li být upřímný, oba jsme v těch chvílích radostí plakali, dojatí Boží láskou. Jak to jednou krásně vyjádřil Otec Pio, Vlado tehdy odevzdal celý svůj minulý život Božimu milosrdenství, přítomnost Boží lásky a svoji budoucnost Boží prozřetelnosti.

Také při našich dalších „setkáních kámošů“, jak je nazýval (ať už to bylo v nemocnici, u něho doma, či jen telefonicky), byly vždy nejdůležitější společné rozhovory o věčnosti a Boží lásce, četba Pisma svatého, a když jsem ho navštívil osobně, hlavně svaté přijímání. Poněvadž měl rád mandarinky, abych mu udělal radost, vždy jsem mu je přinesl. Všiml jsem si však, že pro něho bylo ještě větší radostí, když jsme spolu přemýšleli o Bohu a Bo-



*Vladimír Bartoň upoutaný na lůžko*

žím světě. Velkou útěchu mu přinášelo především vyprávění o Boží lásce. Na Vánoce jsem mohl naposledy navštívit svého přítele doma a znovu mu přinést svaté přijímání. Tak jsem to udělal i v lednu, ale to již umíral v nemocnici. Až do konce zůstal milujícím a laskavým, s neuvěřitelnou touhou po Bohu. Jaká proměna!

\* \* \*

Sestra Julian pokračuje:

Otec se díky pomoci P. Pia otevřel Ježíšově lásce, a to takřikajíc v poslední chvíli. Co se událo, je tajemstvím mezi duší a Bohem, ale faktem je, že po téměř šedesáti letech (!) můj otec přijal svatou zpověď, pomazání nemocných a svaté přijímání! A já jsem musela myslet na kajícího lotra, jemuž díky litosti a víře v Ježíše bylo v poslední hodině přislíbeno nebe.

Pro mne jako jeho dceru to byl a zůstává velký zázrak pro jednu a navždy. Kromě toho jsem přesvědčena, že i Panna Maria, Matka všech národů, měla podíl na tom, že otec našel cestu ke svátostem. Den před rozhodujícím 12. listopadem totiž přijal obrázek Matky všech národů, který měl od té chvíle stále u sebe až do konce. Nejprve tedy přijal ji a druhý den přijal Ježíše. Proto jsme se rozhodli dát zpodobnění Matky všech národů i na vzpomínkový obrázek, který všichni jeho kolegové rádi přijali, když jsem jim řekla,

že je to „jeho“ milostivý obraz a že by určitě chtěl, aby ho měl každý z nich u sebe.

Když jsem ho potom odpoledne ve vzpomínaný milostivý den navštívila, zářil štěstím a stále opakoval: „*Byl tu, byl tu ... ty oči!*“ A pomalu řekl: „*Je to výjimečný člověk.*“ Ano, otec měl pravdu. Kněz je výjimečná osoba, protože když uděluje svátosti, je vlastně Ježíšem. A svátosti byly mému otci uděleny v nemocnici nejen jednou, ale téměř každý den, což mu přineslo hluboký pokoj. Páter Petr byl tehdy rovněž posledním člověkem, který byl u něho, když přecházel na druhý břeh, nesen milostí. Byl 16. leden 2018.

Při pohřbu 22. ledna jsem měla možnost říci pár slov jeho hereckým kolegům a všem, kdo se s ním přišli rozloučit do nitranského divadla, jak to mezi herci bývá zvykem: „*V listopadu loňského roku mi jednou řekl: »Ještě nechci odejít.« Myslela jsem, že má strach. Ale on dořekl: »Chci jít do kostela.« Takto jste ho možná neznali. Víra v Boha mu přinesla pokoj a velkou úlevu v utrpení. Stal se velice mírným. A teď, když se na jeho počest na »prknech tohoto světa« ozve poslední potlesk, myslete na to, že nejdůležitější je vždy finále. A to můj otec Vladimír Bartoň s Boží pomocí zvládl skutečně výtečně!*“

*Z Vítězstvo Srdca 144/2022  
přeložil a upravil -dd-*



Milí čtenáři Světla  
a členové Matice cyrilometodějské,  
ve věku 58 let si 5. října 2022  
Pán povolal na věčnost

**ING. JANA NAISERA,**

který nám tři desítky let zajišťoval  
správu počítačové sítě  
a webových stránek Matice a MKH.

Po posledním rozloučení ve farním  
kostele v Pisařově (14. října)  
byl zesnulý uložen do rodinného  
hrobu na místním hřbitově.

Dej mu Pán Bůh účast na své věčné  
slávě v nebi! Ať Panna Maria provází  
svoji pomocí a posiluje v nelehké  
životní situaci jeho rodinu a blízké!

# Svatý Šarbel zachránil mého muže

*Zmrtvýchvstalý Ježíš působí zázračným způsobem ve svých svatých, dává naději na uzdravení i v situacích lidsky beznadějných. Někdy je zapotřebí jenom dětské důvěry a vroucí modlitby, abychom se stali svědky zázraku.*



## Vodnatelnost a rakovina

Jmenuji se Marianna. Narodila jsem se v početné rodině. Rodiče mi předali dar víry, za což jsem jim hluboce vděčná. S manželem Lukášem máme sedm dětí.

Před několika lety jsme se přestěhovali. Muž za pomoci rodiny opravil byt, který jsme si pronajali. Po rekonstrukci však musel jít k lékaři, poněvadž začal mít problémy při některých pohybech. Ukázalo se, že je to vodnatelnost varlete. Po mnoha peripetích se sešlo grémium lékařů.

Jeden z nich rozpoznal v druhém manželově varleti nádor ve velmi rané fázi. Lukáš tu zprávu přijal s naprostým klidem. Byl si jistý, že v tomto prožitku bude moci zvláštním způsobem potkat Boha.

Po operaci – odstranění vodnatelnosti a druhého varlete – lékaři při histopatologickém zkoumání bohužel potvrdili přítomnost nádoru. Kvůli nesprávně provedenému meningeálnímu znecitlivění došlo u Lukáše k úbytku mozkomíšního moku a důsledkem musel několik měsíců ležet připoutaný na lůžku. Měl narušený po-

cit rovnováhy. Ve svislé poloze pociťoval hroznou bolest hlavy a po delší chvíli celý ztuhl. Měli jsme tou dobou už tři malé děti a nikoho ke stálé pomoci. Lukáš nebyl schopen pracovat, ale navzdory všem předpokladům jsme se rozhodli nepožadovat od nemocnice náhradu škod. Pán Bůh se postaral, že jsme v tom čase měli hodně síly, radosti i ... peněz – jako nikdy dřív! Bůh mi dal také zažít, že služba druhému člověku je službou Kristu.

## Další nádor

O půl roku později, když už Lukáš mohl stát na nohou, jsme byli na formačním výletě u Poznaně. Přesně v den svého svátku, 18. října 2014, Lukáš pociťoval silnou bolest v zádech. Tomografie ukázala čtyřcentimetrový rakovinný nádor s otoky mezi aortou a hlavní žílou v břišní dutině. Urolog si mě pozval k rozhovoru. Objasnil mi, že je to typická metastáza semeníku a že Lukášovi nasadí chemoterapii, která pravděpodobně zničí nádor, ale zřejmě nás připraví o možnost stát se znovu rodiči... Navíc nás poslal na onkologii.

Vrátili jsme se domů, jenže muž mohl fungovat jenom s nasazením silných léků proti bolesti. Máma nás vybidla, abychom jeli na mši svatou, během které jsme se modlili za Lukášovo zdraví i o vyplnění Boží vůle na přimluvu sv. Šarbela. Byl nám dán obrovský klid a pocit silné Boží přítomnosti. Velké množství lidí z našeho společenství, z rodiny a z okruhu známých se za nás modlilo. Od chvíle té mše svaté přestal Lukáš pociťovat bolest. Bylo to nezvyklé, ačkoliv to neznamenal uzdravení.

## Operovat, či neoperovat

Podle doporučení jsme se vypravili na onkologii. Tam se všechno začalo velice komplikovat, počínaje velikým diagnostickým zařízením, které se spustilo se zpožděním, a konče nejednoznačností ve způsobu, jak odstranit nádor. Stále



*Pán Bůh koná zázraky i dnes – Mariannina rodina*



## Celosvětová síť modlitby s papežem ČESKÁ REPUBLIKA

reálnější byla vyhlídka na operaci. Tou dobou jsme se počtvrté otevřeli životu s vízí, že je to naše poslední šance. Pán Bůh nám tehdy daroval Lucii, která je naší malou princezničkou.

Po dvou měsících čekání na biopsii těsně před zákrokem se ukázalo, že lékař se neujme odběru materiálu z tak rizikového nádoru. Byli jsme posláni za známým chirurgem s onkologickou specializací v jiném městě.

Tři děti jsme nechali na opatrování mé mamince a jeli jsme, s jedním děťátkem pod mým srdcem, na soukromou kliniku. Sympatický pan doktor nám celou záležitost vyložil z lékařského úhlu pohledu, uzavíraje nutností provést zákrok. Rozhodl přitom, že se toho ujme sám, a nabídl nám termín jeho vykonání. Lékařův projev byl velmi přesvědčivý, ale já jsem se přesto, když skončil, vyjádřila, že nejsem přesvědčena o úspěšnosti té operace. Pan doktor, jaký div, nás klidně poslal ke své kolegyni. „Jestli ona něco řekne, já to podepíšu oběma rukama i nohama,“ dodal. Ještě ten večer jsme se za ní vypravili. Paní doktorka byla v šoku, že její kolega doporučil Lukášovi operaci... Lékařka řekla se stoprocentní jistotou, že tady je doporučena jenom a pouze chemoterapie. Byl duben roku 2015. S vyjádřením od lékařky jsme se vrátili do nemocnice v městě, kde žila naše rodina. Paní primárka zapřísahala Lukáše na červenec na léčení. Spokojeni jsme opustili nemocniční budovu. Vzali jsme s sebou jenom poslední doporučení na vyšetření před chemoterapií.

### Nádor je pryč!

Popis tohoto posledního vyšetření byl velice podivný – tak jako by na obraze byl viditelný samotný pohlcující uzul, trochu zvětšený. Rozrušení jsme poslali snímky se všemi dosavadními výsledky Lukáše nejlepšímu radiologovi v Polsku (podle paní onkoložky), aby ta zobrazení zanalyzoval a poslal nám svůj názor. Výsledek byl jednoznačný – úplný zánik nádoru! Pán Bůh má smysl pro humor, protože tu poslední překvapivou zprávu jsme mohli oslavovat v den Lukášových 28. narozenin.

Poděkovali jsme sv. Šarbelovi za jeho přímiluvu a Pánu Bohu za zázrak, který jsme nečekali. Díky tomuto pěknému příběhu jsme mohli v září na světě přivítat

Apoštolát modlitby tvoří celosvětovou síť modliteb, která spojuje všechny křesťany s papežem Františkem a jeho záměry. Připojte se k rodině služebníků v Apoštolátu modlitby, kteří velkodušně nabídnou svůj život, práce a modlitby Kristu Veleknězi. Každý měsíc je za vás sloužena mše svatá.

### DENNÍ MODLITBA APOŠTOLÁTU

Nebeský Otče, kladu před tebe celý dnešní den a ve spojení s tvým Synem, který ve mši svatě neustále zpřítomňuje svou oběť za záchranu světa, ti nabízím své modlitby, práce, utrpení i radosti. Duch Svátý, který vedl Ježíše, ať je i mým průvodcem a dává mi sílu svědčit o tvé lásce. Spolu s Pannou Marií, Matkou našeho Pána a Matkou církve, to vše přináším jako svou nepatrnou oběť zejména na úmysly Svatého otce a našich biskupů:

### ÚMYSLY APOŠTOLÁTU MODLITBY NA LISTOPAD 2022

#### Úmysl papeže: Za děti, které trpí

*Modleme se, aby děti, které trpí, především žijící na ulici, oběti válek a sirotci, měly přístup ke vzdělání a mohly znovu zažít srdečnost rodinného prostředí.*

Citlivost vůči osobě má zásadní důležitost, o to víc vůči dětem, nezletilým a zranitelným. Také tělo církve krvácí z mnoha provinění, která žádají trvalé pokání: nápravu a prevenci. Podobně jako zneužívání, také následky hrůz válek, násilí, komercializace intimity, nerovného přístupu (atd.) jsou natolik pustošivé a dlouhodobé, že se zdají nezhojitelné. Cesta k uzdravení je ale reálná, i když dlouhá a obtížná. Naše modlitba a vnitřní oběť jsou požehnáním promlouvajícím do všech konkrétních situací, kde má v lidsky neřešitelných obtížích zavládnout spravedlnost a láska.

#### Národní úmysl: Za návštěvníky hřbitovů

*Modleme se za všechny, kdo vzpomínají na své zesnulé, aby se otevřeli víře ve věčný život.*

Obzvláště v dnešní době, kdy se válka dostala do naší bezprostřední, až fyzické blízkosti, modleme se, abychom nepodléhali strachu, zmatku, ale našli vnitřní kotvu, pevný orientační bod a absolutní důvěru v Pána, který je stále přítomný a všechny naše bolesti klade k proměně do svých Ran. Přítomnost živého Pána otvírá v každé situaci, dokonce i ve strádání a válce, všechna srdce věčnému životu.

*Svatý Františku Xaverský, oroduj za nás!*

*Svatá Terezie od Dítěte Ježíše, oroduj za nás!*

*Zdroj: Česká provincie Tovaryšstva Ježíšova*

naši dcerku Lucii a přesně za dva roky ještě Dorotku, a potom Timotea a Terezku.

Chtěli bychom touto výpovědí dosvědčit těm, co – jako my dříve – nevěří, že Pán Bůh koná zázraky. Dělá jich mnoho, ale často si toho nevšímáme, včetně toho nejvýznamnějšího, jakým je Eucharistie. Zázrak, o kterém svědčíme, ukazuje zřetelně Boží lásku k nám. Nikdy nejsme příliš slabí ani příliš hříšní, aby Bůh nemohl udělat něco tak nádherného. Nemůžeme

si přece žádným způsobem zasloužit jeho milost. Pán Bůh dokonce i v situaci lidsky beznadějně chce darovat radost, pokud a svoji přítomnost každému, kdo chce k němu přijít. Díky tomu se můžeme cítit jako milované děti Boha.

*Marianna*

*Z Miłujcie się! 2/2022 přeložila -vv-  
(Redakčně upraveno)*

## „Odcházím vám připravit místo“ – Stáří jako čas vcířující se do završení

– dokončení katecheze papeže Františka ze str. 2

a výzvy, kladené bratrstvím. Nicméně bude také procházet strhujícím požehnáním plynoucím z víry: „Kdo věří ve mne, i ten bude konat skutky, které já konám, ba ještě větší bude konat, protože já odcházím k Otci.“ (Jan 14,12) Pomyslete, co je to za příslib! Nevím, jestli si ho až do hloubi uvědomujeme a věříme mu. Nevím, mnohdy mám pocit, že nikoli.

Stáří je příhodným časem k pohnutému a radostnému svědectví o tomto očekávání. Skutky víry, které nás i druhé přibližují k Božimu království, již překročily onu mohutnost síly, slova a vzepětí, vlastních mládí a zralému věku. Avšak právě takto ještě více zprůzračňují příslib pravého životního cíle. Jaké je toto pravé životní určení? Je to místo u Božího stolu a v Božím světě. Bylo by zajímavé sledovat, zda v místních církvích existuje nějaký zvláštní poukaz, určený k oživení této výjimečné služby starého člověka, již je čekání na Pána – protože se jedná o službu, službu očekávání Pána, a zda místní církve v tomto ohledu podporují osobní charismata seniorů a jejich hodnotu v rámci společenství.

Stáří, které se stravuje ve skličnosti z ušlých příležitostí, vede ke skleslosti samo sebe i své okolí. Naopak v laskavě prožívaném stáří, ctícím životní realitu, se definitivně rozplývá klamné nazírání života jako síly, která si musí vystačit sama se sebou a svým zdarem. Rozptyluje se tak dokonce zdání o církvi, která se přizpůsobuje světským okolnostem za domněnky, že tak definitivně ovládne jejich zdokonalení a dovršení. Když se vysvobodíme z této domyšlivosti, zjišťujeme, že již samo stárnutí, které nám Bůh dopřává, je jedním z oněch „ještě větších“ skutků, o kterých Ježíš promlouvá. Jedná se totiž o dílo, jehož dokonání nebylo Ježíšovi dáno: pro nás je umožnily jeho smrt, vzkříšení a zmrtyvýchvstání! Pamatujme, že „čas je nadřazen prostoru“, takový je zákon iniciace. Náš život není učiněn k tomu, aby se sám v sobě uzavřel v jakési pomyslné pozemské dokonalosti, ale je určen k přesahu, k němuž se dospívá skrze smrt, která značí přechod. Naše stálé místo a cílový bod totiž nejdou zde, nýbrž vedle Pána, tam, kde navždy přebývá.

Zde na zemi se zahajuje proces našeho „noviciátu“, učňovského osvojování života. Vprostřed tisící obtíží se učíme oceňovat tento Boží dar, dostát odpovědnosti při jeho sdílení a zúročení pro všechny lidi. Pozemský čas života je omilostněn tímto přechodem. Povýšenecká snaha o zastavení času, věčné mládí, neomezený blahobyt a absolutní moc nejenom není možná, ale je pouhým blouzněním.

Naše pozemské bytí je časem, který nás uvádí do života. Je to život, avšak život uvádějící do životní plnosti, která se uskutečňuje výlučně v Bohu. Od samého začátku nás poznamenává nedokonalost, kterou si uchováváme až do konce. Při naplnění Božího příslibu se však tento poměr obrací a Boží prostor, který pro nás Ježíš pečlivě připravuje, je nadřazený času našeho smrtelného života. Stáří nás tedy přibližuje k naději na toto dovršení. Stáří již natrvalo poznalo smysl času a prostorového omezení místa, v němž prožíváme svou iniciaci. Z toho důvodu jsou staří lidé moudří a věrohodní, když vybízejí k radosti nad míjením času, který nepředstavuje hrozbu, ale příslib. Stáří je ušlechtilé a nepotřebuje líčidel, aby tuto velkomyslnost projevilo. Stáří je věrohodné, když zve k radosti nad plynutím času. Ubíhající čas není hrozbou, nýbrž příslibem. Stáří, které opětovně dospívá k hlubokému pohledu víry, není ze své povahy konzervativní, jak se o něm říká! Boží svět je nekonečným prostorem, ne-

zatíženým tokem času. Při poslední večeři se Ježíš vcítil do tohoto cíle právě tehdy, když pravil učedníkům: „Od této chvíle už nikdy nebudu pít z tohoto plodu révy až do toho dne, kdy z nového (plodu) budu pít s vámi v království svého Otce.“ (Mt 26,29) Zašel dále. V našich kázáních totiž ráj oprávněně popisujeme jako plnost blaženosti, světla a lásky, ale možná mu poněkud chybí život. Ježíš v podobnostech hovořil o Božím království a zahrnoval do něj více života. My už toho nejsme schopni, nemluvíme o životě, který pokračuje.

Draží bratři a sestry, když se stáří prožívá v očekávání Pána, může se stát hotovou „apologií“ víry, která přede všemi obhájí důvody naší naděje (srov. 1 Petr 3,15). Stáří totiž ozřejmuje Ježíšův příslib tím, že se upíná ke svatému městu, o němž hovoří Kniha Zjevení (kap. 21–22). Stáří je nejvhodnějším životním údobím k tomu, abychom šířili radostnou zvěst o životě, který nás uvádí ke konečnému naplnění. Staří lidé jsou příslibem, svědčí o tomto příslibu. *A to nejlepší teprve přijde. A to nejlepší teprve přijde: zní to jako poselství věřícího starce či stařenky: To nejlepší teprve přijde. Kež nám Bůh všem dopřeje takové stáří, které by toho bylo schopno!*

Přeložila Jana Gruberová,  
Česká sekce Vatikánského rozhlasu  
(Redakčně upraveno)

### Zemřel minorita P. Elias Vella

Ve věku 81 let zemřel známý maltský exorcista P. Elias Vella OFMConv., který často působil také v České republice.

P. Elias se narodil 28. února 1941 na Maltě. Na kněze byl vysvěcen v roce 1964. V letech 1980–1986 byl provinciálním představeným minoritů na Maltě a od roku 1993 působil v diecézi jako hlavní exorcista a prezident diecézní komise pro okultismus a satanismus. Byl vyhledávaným kazatelem na duchovních cvičeních, seminářích a konferencích po celém světě. Byl také autorem mnoha knih, které byly vydané v maltštině, angličtině, itaštině, portugalštině, slovenštině a také v češtině. P. Elias zemřel 10. října 2022.

Dej mu Pán Bůh účast na věčné slávě ve svém království!



## Pondělí 31. 10. 2022

**6:05** Cesta k andělům: Adolf Born – výtvarník **7:00** Kmochův Kolín 2019: Monsterkoncert blok A **7:45** V pohorách po horách: Velká Chochuľa – Nízke Tatry **7:55** Buon giorno s Františkem **8:35** Můj chrám: doc. PhDr. Michal Stehlík, Ph.D., bývalý děkan Filozofické fakulty Univerzity Karlovy v kostele Panny Marie Karmelské, Kostelní Vydří **9:10** Outdoor Films s Janou Henychovou: Běžet život se psy husky **10:40** Zapomenuté Čačo **11:00** Neboj se doplout aneb Umění doprovázet (5. díl): Nejsme lepší než ti druzí **11:30** Živě s Noe [L] **11:40** Přejeme si... [P] **12:00** Polední modlitba [L] **12:05** Mše svatá z kaple Telepace [L] **12:50** Příběhy odvahy a víry: Svatý Serafím (7. díl): Na zemi anděl, v nebi člověk **13:15** Bazilika Navštívení Panny Marie ve Frýdku **14:00** Má vlast: Konopiště **14:50** Noční univerzita: P. Vlastimil Kadlec – Povolání ke vděčnosti a chvále **16:00** V souvislostech **16:20** Bazilika s tajemným světlem (5. díl): Cyrilometodějská bazilika **16:35** Bábušky z Černobylu **18:05** Sedmihlásky (150. díl): A keď rano stanem **18:10** Putování do Lurd s Luckou a Bárou: Po stopách Bernadety **18:20** Ivo Cívčárek na Mohelnickém dostavníku 2014 (3. díl) **18:55** O zaniklé Karvině **19:40** Setkání: Václav Slavík – Městské muzeum a stolová hora Vladař **19:45** Přejeme si... **20:05** Pokoj vám!: Modlitba za mír [L] **20:30** Pouze společně – Překvapení papeže Františka **21:20** Nebe nad hlavou [P] **21:35** Palestina: Až přijde Syn člověka **22:10** Jak potkávat svět: S Ladkou Košíkovou **23:40** Kulatý stůl: Svoboda a zodpovědnost **1:00** Noční repríza dopoledních pořadů.

## Úterý 1. 11. 2022

**6:05** Cesta k andělům: Marie Retková – moderátorka **7:00** Záliv svatých **8:00** Tiché hrozby – Zeměfresno roje **8:35** V souvislostech **9:10** V pohorách po horách: Bílá hora – Podbeskydská pahorkatina **9:20** Noční univerzita: Marek Vácha – Editace DNA – největší etické dilema současnosti **10:50** Harfa Noemova: A. Dvořák – Te Deum **11:10** Hovory z Rekovic: Richard Konkolský (1. část) **11:30** Živě s Noe [L] **11:40** Přejeme si... [P] **12:00** Polední modlitba [L] **12:05** Mše svatá z kaple Telepace [L] **12:50** České nebe: Cyklus kantát o českých světcích a patronech **14:35** Na pořadu rodina (17. díl): Ve zdraví i v nemoci **15:35** Muzikanti, hrajte **16:10** Outdoor Films s Andreou Radomskou (55. díl): Doprovázení umírajících **17:40** Setkání: MUDr. Romana Bělohávková – Zelená hora **18:05** Sedmihlásky (150. díl): A keď rano stanem **18:10** Putování do Lurd s Luckou a Bárou: Tajuplná jeskyně **18:15** Bratr oheň: Život v chudobě **18:45** Animované biblické příběhy: Pavlova služba **19:10** Viac ako pieseň (3. díl): Kapela ESPÉ a pieseň Vířaz **19:25** Zpravodajské Noeviny: 1. 11. 2022 [P] **19:45** Přejeme si... **20:05** Pokoj vám!: Modlitba za mír **20:25** Klapka: S Alenou Krejčovou [P] **21:25** Poutníci času: S Petrem Horkým **21:40** Vezmi a čti: Říjen 2022 **22:00** Slavnostní koncert k 20. výročí založení ostravsko-opavské diecéze: katedrála Božského Spasitele v Ostravě **23:10** Terra Santa News: 26. 10. 2022 **23:30** Magazin Mary's Meals **0:00** Večer chval (105. díl): Živá modlitba a chvála – Dům modlitby Ostrava **1:00** Noční repríza dopoledních pořadů.

## Středa 2. 11. 2022

**6:05** Cesta k andělům: Jiří Sláma – historik **6:55** Zpravodajské Noeviny: 1. 11. 2022 **7:15** Outdoor Films s Jiřím Pěluhou: Létání na větronicích **9:00** Generální audience papeže Františka [L] **10:05** Harfa Noemova: L. v. Beethoven – 9. symfonie **10:25** Hlubinami vesmíru s dr. Michalem Bursou: Relativistická astrofyzika. 2. díl **11:10** Hovory z Rekovic: Richard Konkolský (2. část) **11:30** Živě s Noe [L] **11:40** Přejeme si... [P] **12:00** Polední modlitba [L] **12:05** Mše svatá z kaple Telepace [L] **12:50** G. Verdi: Requiem: Podzimní festival duchovní hudby 2018 **14:30** Za obzorem: Památka zesnulých [L] **15:00** Magion – příběh družice [P] **15:35** Zpravodajské Noeviny: 1. 11. 2022 **16:00** Neboj se doplout aneb Umění doprovázet (7. díl): Lano hozené tonoucím **16:20** ARTBITR – Kulturní magazin: S Hanou

## TELEVIZE DOBRÝCH ZPRÁV



■ Vysílání denně 6.00 – 1.00 hod.

■ Denně: 8.00; 16.00 hod. – programová nabídka TV NOE (změna programu vyhrazena)

Podrobnosti na [www.tvnoe.cz](http://www.tvnoe.cz)

## ZMĚNA PROGRAMU VYHRAZENA

Holišovou o recitálu Marta **16:30** Přejeme si mír II (2. díl): Pavel Helan a hosté **18:05** Sedmihlásky (150. díl): A keď rano stanem **18:10** Putování do Lurd s Luckou a Bárou: Tisíce světél **18:15** Strýček Emu **18:25** Pouze společně – Překvapení papeže Františka **19:15** V pohorách po horách: Brestová – Roháče **19:25** Terra Santa News: 2. 11. 2022 [P] **19:45** Přejeme si... **20:05** Nebojte se... [L] **21:05** Adorace [L] **22:10** Za obzorem: Památka zesnulých **22:40** Noční univerzita: Cyril Höschl – Placebo – podvod, nebo užitečný nástroj? [P] **23:55** Generální audience papeže Františka **0:20** Příběhy odvahy a víry: Svatý Serafím (7. díl): Na zemi anděl, v nebi člověk **0:45** Zachraňme kostely: kostel sv. Archanděla Michaela v Jiřikově **1:05** Noční repríza dopoledních pořadů.

## Čtvrtek 3. 11. 2022

**6:05** Cesta k andělům: Simona Postlerová – herečka **6:55** Nebe nad hlavou **7:10** Můj chrám: Max Kašparů, kostel sv. Filipa a Jakuba, Žirovnice **7:30** Hrdinové víry (2. díl): P. Antonín Šuránek **8:35** Terra Santa News: 2. 11. 2022 **9:10** P. Antonín Šuránek **9:20** Setkání: Petr Fiala **9:30** Kulatý stůl: Svoboda a zodpovědnost **10:50** Pakistán – Neodvracejte oči **11:30** Živě s Noe [L] **11:40** Přejeme si... [P] **12:00** Polední modlitba [L] **12:05** Mše svatá z kaple Telepace [L] **12:50** Dokořán: S Petrem Fialou **13:35** Generální audience papeže Františka **14:00** Za obzorem: P. Antonín Šuránek, 40. výročí úmrtí [L] **14:30** Tři pronikavé světla **14:45** Přilet a oficiální přivítání na letecké základně Sakhir Air Base v Awali: Papež František v Bahrajnu [L] **15:20** Setkání: Hayato Okamura – Staroměstské náměstí v Praze **15:30** Poutníci času: Se Štefanem Oršosem **15:45** Zpravodajské Noeviny: 1. 11. 2022 **16:10** Uvítací ceremoniál na nádvoří paláce Sakhir Royal Palace: Papež František v Bahrajnu [L] **16:30** Setkání se státními představiteli, zástupci občanské společnosti a diplomatickým sborem: Papež František v Bahrajnu [L] **17:30** Můj chrám: Bob Fliedr, písničkář a publicista, Komunitní centrum Matky Terezy na Jižním Městě, Praha **18:05** Sedmihlásky (150. díl): A keď rano stanem **18:10** Putování do Lurd s Luckou a Bárou: Zázraky Pražského Jezulátka **18:15** Ovečky: 32. neděle v mezidobí [P] **18:40** Grotesky Laurela a Hardyho: Není kuchař jako kuchař **19:01** Pěšák Boží **19:45** Přejeme si... **20:05** Pokoj vám!: Modlitba za mír **20:25** Jak potkávat svět: S Michaelou Fukačovou [P] **21:50** Paměť národa – Tváře vzduchu 1989: František Lízna **22:05** Za obzorem: P. Antonín Šuránek, 40. výročí úmrtí **22:35** Pod lampou [P] **0:40** Kambodža pohledem zblízka **1:05** Noční repríza dopoledních pořadů.

## Pátek 4. 11. 2022

**6:05** Cesta k andělům: Alena Povolná – překladatelka **6:55** Buon giorno s Františkem **7:35** Božía zóna (1. díl): Kapela ESPÉ **8:00** Závěr bahrajnského Fóra pro dialog: Východ a Západ pro lidské soužití, náměstí Al-Fida: Papež František v Bahrajnu [L] **9:40** Vysočina – odkaz Josefa Jambora **10:15** Krajina pro motýly **10:35** Pouze společně – Překvapení papeže Františka **11:30** Živě s Noe [L] **11:40** Přejeme si... [P] **12:00** Polední modlitba [L] **12:05** Mše svatá z kaple Telepace [L] **12:50** Cvrlikání (32. díl): Isara **14:10** Nebe nad hlavou **14:30** Setkání se členy Muslimské

rady starších v mešitě paláce Sakhir Royal Palace: Papež František v Bahrajnu [L] **15:15** Můj chrám: Pavel Svoboda, la Cathédrale de Strasbourg, Štrasburk **15:45** Ekumenické setkání a modlitba za mír v katedrále Panny Marie, Královny Arábie: Papež František v Bahrajnu [L] **16:50** Klapka: S Alenou Krejčovou **18:05** Sedmihlásky (150. díl): A keď rano stanem **18:10** Putování do Lurd s Luckou a Bárou: Chrám na Skále **18:15** Nebojte se... **19:15** Grotesky Bustera Keatona: Frigo na námluvách **19:35** V pohorách po horách: Soláň – Vsetinské vrchy **19:45** Přejeme si... **20:05** Pokoj vám!: Modlitba za mír [L] **20:30** Noemova pošta: Listopad 2022 [L] **22:00** Poletuchy: Na skok do kraje razoviteho **22:45** Cena Celestýna Opitzce: kostel sv. Šimona a Judy v Praze **0:30** Adopce srdce **1:05** Noční repríza dopoledních pořadů.

## Sobota 5. 11. 2022

**6:05** Cesta k andělům: Alexander Tomský – politolog **6:55** Velehradská zastavení: Díl 3. – Arcibiskup Antonín Cyril Stojan **7:10** Karol Herian – významný odborník a vzácný přítel [P] **7:55** Sedmihlásky (150. díl): A keď rano stanem **8:00** Ovečky: 32. neděle v mezidobí **8:25** Animované biblické příběhy: Pavlova služba **8:50** Strýček Emu **9:00** Bratr oheň: Život v chudobě **9:40** Povzbudenia (2. díl): Mária Škovierová **9:55** Dopolední program a katecheze: CSM Hradec Králové – sobota **11:05** Víra do kapsy **11:20** ARTBITR – Kulturní magazin: S Hanou Holišovou o recitálu Marta **11:40** Přejeme si... [P] **12:00** Angelus Domini **12:05** Mše svatá na stadionu Bahrain National Stadium: Papež František v Bahrajnu [P] **13:25** Visoko som viskočel: MFF Strážnice 2022 [P] **14:30** Neboj se doplout aneb Umění doprovázet (6. díl): (Ne)milosrdná lež **15:00** Setkání s mladými lidmi ve škole Nejsvětějšího Srdce: Papež František v Bahrajnu [L] **16:05** Chiara Luce Badano – Neobyčejný příběh obyčejné dívky **16:50** Noční univerzita: Marek Orko Vácha – Jak dospět k dospělosti **17:10** Hledání skrytých svatých míst: Kréta Aegina **18:05** Slovo na neděli: 32. neděle v mezidobí [P] **18:25** Příběhy odvahy a víry: Petr Čaadajev (8. díl): Bláznova obhajoba **19:00** Grotesky Laurela a Hardyho: Představení **19:25** V souvislostech [P] **19:45** Přejeme si... **20:05** Pokoj vám!: Modlitba za mír **20:25** Hlubinami vesmíru s prof. Petrem Kulhánkem: Novinky v astronomii, 1. díl [P] **21:05** Mezi pražci (110. díl): Listopad 2022 [P] **21:55** Svatá země – poslední poutník **23:25** Cvrlikání SPECIÁL (76. díl): Spirituál kvintet **0:50** Kaplani naděje: Anna Macková **1:00** Noční repríza dopoledních pořadů.

## Neděle 6. 11. 2022

**6:05** Cesta k andělům: Jan Royt – prorektor Univerzity Karlovy a ikonograf a historik umění **6:55** Slovo na neděli: 32. neděle v mezidobí **7:15** Nebe nad hlavou **7:30** Modlitební setkání a modlitba Anděl Páně v kostele Nejsvětějšího Srdce v Manámě: Papež František v Bahrajnu [L] **8:40** Jak potkávat svět: S Michaelou Fukačovou **10:05** Poutníci času: S Martinem Jiráskem [P] **10:30** Mše svatá [L] **11:40** Přejeme si... [P] **12:00** Polední modlitba Sv. otce Františka [L] **12:20** V souvislostech **12:40** Zpravodajský souhrn uplynulého týdne **13:20** Hlubinami vesmíru s prof. Petrem Kulhánkem: Novinky v astronomii, 1. díl **14:10** Muzikanti, hrajte **14:40** Hledání skrytých svatých míst: Kréta Aegina **15:25** Mezi pražci (110. díl): Listopad 2022 **16:15** Svatá země – poslední poutník **17:40** V pohorách po horách: Chabeneč – Nízke Tatry **18:00** Sedmihlásky (138. díl): Šipek **18:05** Animované biblické příběhy: Abrahám a Izák **18:30** Ovečky: 32. neděle v mezidobí **18:55** Strýček Emu [P] **19:05** Bratr oheň: Svatá řehole života [P] **19:35** Paměť národa – Tváře vzduchu 1989: František Lízna **19:45** Přejeme si... **20:05** Pokoj vám!: Modlitba za mír **20:25** Duchovní díla polských a evropských skladatelů: Podzimní festival duchovní hudby 2022 [P] **22:05** Nebojte se... **23:10** Klapka: S Alenou Krejčovou **0:15** Polední modlitba Sv. otce Františka **0:30** Zpravodajský souhrn uplynulého týdne **1:10** Noční repríza dopoledních pořadů.

**Pondelok 31. 10. o 13:05 hod.:**

**Tajomstvá Vatikánu  
 (Vatikánske umelecké zbierky)**

Časť venovaná vatikánskym múzeám. Prejdeme miestnosťami so zbierkami antických sôch, spoznáme históriu múzea, jeho denný rytmus a filozofiu jeho fungovania.

**Utorok 1. 11. o 16:05 hod.:**

**V škole Ducha (Pápež František hovorí o kríži)**

Duchovná obnova s Mons. Mariánom Gavendom, nakrútená v kúpeľoch Nimnica.

**Streda 2. 11. o 11:00 hod.:**

**Svätá omša za kardinálov**

Priamy prenos z Vatikánu. Pápež František v bazilike sv. Petra pri oltári katedry slúži svätú omšu za všetkých kardinálov a biskupov, ktorí zomreli v priebehu roka.

**Štvrtok 3. 11. o 17:05 hod.: Svätá omša zblízka**

Symbolika chleba a vína, ktoré kňaz premieňa na Kristovo Telo

a Krv, aké nádoby a iné predmety sa používajú na svätej omši, aké rúcha používa kňaz pri slávení liturgie a čo znamenajú jednotlivé liturgické farby? Toto všetko a omnoho viac sa dozviete v ďalšej časti relácie "Svätá omša zblízka".

**Piatok 4. 11. o 16:05 hod.: Posvätné miesta kresťanskej viery (Bazilika zvestovania v Nazarete)**

Nazaret sa nachádza v najjužnejšej časti Galiley. Uprostred neho, na veľkom uzavretom priestranstve, stojí Bazilika zvestovania – moderný katolícky kostol. Je to najväčší kostol na Blízkom východe.

**Sobota 5. 11. o 20:30 hod.:**

**Páter Pio (Medzi nebom a zemou)**

Film je presvedčivým svedectvom o každodennom utrpení, o hlbokom vzťahu s Bohom, ale aj príbehom o tom, ako sa zrodil a dozrel odvážny plán vybudovať modernú nemocnicu.

**Nedeľa 6. 11. o 12:15 hod.: MALÁ CESTA**

V piatej časti pobudneme s Máriou Kuklovou, jednoduchou starou z Hronského Beňadika.

# Liturgická čtení

**Nedeľa 30. 10. – 31. nedeľa v mezidobí (v kráľovhradecké katedrále: slavnosť Výročí posvätení katedrály)**

1. čt.: Mdr 11,22–12,2  
 Ž 145(144),1–2.8–9.10–11.13cd–14  
 Odp.: srov. 1 (*Budu velebit tvé meno, mŕj Bože, králi.*)  
 2. čt.: 2 Sol 1,11–2,2  
 Ev.: Lk 19,1–10

**nebo slavnosť Výročí posvätení kostela**

1. čt.: 1 Král 8, 22–23.27–30  
 Ž 84(83),3.4.5+10.11  
 Odp.: 2 (*Jak milý je tvŕj príbytek, Hospodine zástupč!*)  
 2. čt.: 1 Kor 3,9c–11.16–17  
 Ev.: Mt 16,13–19  
 (nebo jiná čtení z Lekcionáře V)

**Pondělí 31. 10. – nezávazná památka sv. Wolfganga**

1. čt.: Flp 2,1–4  
 Ž 131(130),1.2.3  
 Odp.: *Opatruj, Pane, mou duši ve svém pokoji!*  
 Ev.: Lk 14,12–14

**Úterý 1. 11. – slavnosť Vŕseh svatých**

1. čt.: Zj 7,2–4.9–14  
 Ž 24(23),1–2.3–4ab.5–6  
 Odp.: srov. 6 (*To je pokolení těch, kdo hledají tvou tvář, Hospodine!*)  
 2. čt.: 1 Jan 3,1–3  
 Ev.: Mt 5,1–12a

**Středa 2. 11. – Vzpomínka na všechny věrné zemřelé**

1. čt.: 2 Mak 12,43–46  
 Ž 103(102),8+10.13–14.15–16.17–18  
 Odp.: Ž 37(36),39a (*Spravedlivým přichází spása od Hospodina.*)  
 2. čt.: Řím 5,5–11  
 Ev.: Mt 5,1–12a  
 (nebo jiná čtení z Lekcionáře VI/2)

**Čtvrtek 3. 11. – nezávazná památka sv. Martina de Porres**

1. čt.: Flp 3,3–8a  
 Ž 105(104),2–3.4–5.6–7  
 Odp.: 3b (*Ze srdce at se radují, kdo hledají Hospodina. Nebo: Aleluja.*)  
 Ev.: Lk 15,1–10

**Pátek 4. 11. – památka sv. Karla Boromejského**

1. čt.: Flp 3,17–4,1  
 Ž 122(121),1–2.4–5  
 Odp.: srov. 1 (*Do domu Hospodinova půjdeme s radostí.*)  
 Ev.: Lk 16,1–8

**Sobota 5. 11. – nezávazná sobotní památka Panny Marie**

1. čt.: Flp 4,10–19  
 Ž 112(111),1–2.5–6.8a+9  
 Odp.: 1a (*Blaze muži, který se bojí Hospodina. Nebo: Aleluja.*)  
 Ev.: Lk 16,9–15

## BREVIÁŘ PRO LAIKY

29. ŘÍJNA – 5. LISTOPADU 2022

Změna v číslování breviáře: levý, nepodbarvený sloupec – dřívější vydání breviáře; pravý, podbarvený sloupec – nové vydání breviáře (2007)

Uvedení do první modlitby dne:	NE 30. 10.		PO 31. 10.		ÚT 1. 11.		ST 2. 11.		ČT 3. 11.		PÁ 4. 11.		SO 5. 11.	
Antifona	1028	1148	1044	1164	1573	1777	1785	2007	1091	1214	1722	1941	1666	1883
Žalm	783	881	783	881	783	881	783	881	783	881	783	881	783	881
<b>Ranní chvály:</b>														
Hymnus	1029	1148	1045	1164	1573	1777	1582	1786	1091	1214	1723	1941	1666	1883
Antifony	1030	1149	1046	1165	1574	1778	1786	2008	1092	1215	1107	1232	1123	1248
Žalmy	1030	1150	1046	1166	813	914	1786	2008	1093	1215	1108	1232	1124	1249
Krátké čtení a zpěv	1033	1152	1049	1169	1574	1778	1789	2011	1095	1218	1724	1942	1668	1885
Antifona k Zach. kantiku	724	817	1569	1772	1575	1779	1789	2012	1584	1788	1724	1943	1669	1886
Prosby	1033	1153	1049	1169	1575	1779	1790	2012	1095	1219	1724	1943	1655	1886
Závěrečná modlitba	724	817	1569	1772	1575	1780	1582	1787	1584	1789	1585	1790	1656	1888
<b>Modlitba během dne:</b>														
Hymnus	1034	1157	1050	1171	1264	1402	1792	2014	1096	1220	1112	1237	1127	1253
Antifony	1035	1155	1051	1171	1576	1780	1792	2014	1097	1220	1113	1237	1128	1253
Žalmy	1035	1155	1051	1171	1265	1403	1792	2015	1097	1220	1113	1238	1128	1254
Krátké čtení	1037	1157	1054	1174	1576	1780	1795	2017	1100	1223	1115	1240	1130	1256
Závěrečná modlitba	724	817	1054	1174	1575	1780	1582	1787	1100	1224	1116	1240	1131	1256
<b>Nešpory:</b>														
<b>SO 29. 10.</b>														
Hymnus	1024	1143	1039	1158	1577	1781	1577	1781	1583	1787	1101	1225	1727	1946
Antifony	1025	1144	1040	1159	1570	1773	1578	1782	1796	2019	1102	1226	1118	1243
Žalmy	1025	1144	1040	1159	1570	1773	1578	1782	1797	2019	1102	1226	1118	1243
Kr. čtení a zpěv	1027	1146	1043	1162	1572	1776	1580	1784	1798	2021	1105	1229	1730	1949
Ant. ke kant. P. M.	723	816	724	817	1572	1776	1580	1785	1799	2021	1584	1789	1731	1950
Prosby	1028	1147	1043	1163	1572	1776	1580	1785	1799	2021	1105	1229	1731	1950
Záv. modlitba	724	817	724	817	1575	1780	1575	1780	1582	1787	1584	1789	1585	1790
<b>Kompletář:</b>	1238	1374	1242	1379	1238	1374	1242	1379	1254	1391	1257	1395	1260	1398

**ŽIVOT PO SMRTI**

**DUŠE V OČISTCI: CO JSEM S NIMI PROŽILA**

*Marie Simmaová • Přeloženo z němčiny*

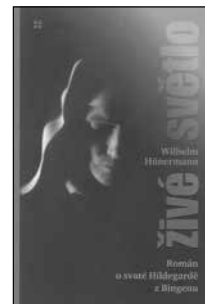
Autorka, německá mystička 20. století, pomáhala duším v očistci už od dětství tím, že se za ně modlila a obětovala odpustky. Od roku 1940 se na ni začaly obracet duše s prosbou o pomoc. Na slavnost Všech svatých roku 1953 začala pomáhat duším v očistci smírným utrpením. Kniha hovoří o všem, co se Marie Simmaová od duší v očistci dověděla o současné době, a o tom, co viděla v nejtěžších chvílích utrpení pro své poučení i útěchu.

*Matice cyrilometodějská s. r. o.  
Dotisk třetího vydání • Brož., A5, 134 stran, 149 Kč*



ského kláštera v Porýní. Ve své době patřila k nejznámějším osobnostem církve v Evropě. Zapsala se do dějin nejen jako mystička s prorockým obdarováním, ale i jako velmi vzdělaná a čínorodá žena, která měla značný vliv v církvi i ve společnosti. Působila v nesnadných časech křížových výprav, kdy se i mnozí v duchovním stavu nechali strhnout duchem světa a odkláněli se od evangelních ideálů. Bolestně vnímala mocenské spory mezi císařem a papežem i mezi papežem a vzdoropapežem. Svatá Hildegarda je nositelkou titulu učitelka církve a je patronkou jazykovědců a přírodovědců.

*Paulínky • Brož., 130x200 mm,  
328 stran, 399 Kč*



**LÁSKA DOSÁHNE AŽ NA ONEN SVĚT • MODLITBY ZA ZEMŘELÉ**

*Sestavil Pavel Mareš • Nihil obstat a text o odpustcích P. doc. Jaroslav Brož, Th.D., S.S.L.*

Praktická modlitební knížka nabízející: základní modlitby, které se může každý pomodlit na hřbitově, v kostele nebo doma; útěšné modlitby a texty Starého a Nového zákona; modlitby za zemřelé z různých pramenů a k různým příležitostem; poučení o odpustcích jako plodech našeho pokání; povzbuzující citáty o životě a smrti, přítomnosti a věčnosti.

*Karmelitánské nakladatelství • Brož., 130x 180 mm, 40 stran, 55 Kč*

**ZE ŽIVOTA SVATÝCH**

**ŽIVÉ SVĚTLO • HISTORICKÝ ROMÁN O SVATÉ HILDEGARDĚ Z BINGENU**

*Wilhelm Hünermann • Ze slovenštiny přeložila Františka Böhmová*

Román slavného autora představuje bohatý život svaté Hildegardy z Bingenu, která žila ve 12. století a byla abatyší benediktin-

**DUCHOVNÍ ZAMYŠLENÍ**

**CESTA, PRAVDA A ŽIVOT**

*Pavel Konzbul*

„Já jsem ta cesta, pravda i život,“ pronesl před svou smrtí Ježíš Kristus. Je to tvrzení, které má velkou hloubku a současně je odpovědí na základní životní otázku, kam směřujeme a jak tam můžeme dojít. Cestu většinou přijímáme jako symbol životního putování. S pojmem pravdy je to ale v době, kdy lež je nazývána pravdou alternativní a virtuální prostor se hemží fake news, dosti náročné. V Janově evangeliu Ježíš také říká: „Kdo věří mému slovu, už přešel ze smrti do života.“ Právě těmto třem pojmům cesta, pravda a život jsou věnována první tři zamyšlení. Další úvahy se snaží volně uchopit různá aktuální křesťanská témata.

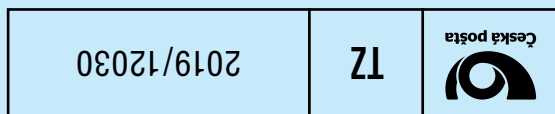
*Cesta • Brož., 118x160 mm,  
84 stran, 119 Kč*



**Objednávky knih - tel. 733 741 841, 587 405 431 • Administrace a inzerce týdeníku Světlo - tel./fax 585 222 803**

**Matice cyrilometodějská s. r. o., Dolní nám. 24, 779 00 Olomouc, e-mail: [objednavky@maticecm.cz](mailto:objednavky@maticecm.cz)**

**Kompletní nabídku knižní produkce MCM naleznete na internetové adrese [www.maticecm.cz](http://www.maticecm.cz)**



**779 00 Olomouc  
Dolní nám. 24  
Matice cyrilometodějská s. r. o.**

SVĚTLO - týdeník Matice cyrilometodějské, spolku. Vydává Matice cyrilometodějská, spolok. Dolní nám. 24, Olomouc - IČO 00533866. Tiskne nakladatelství Matice cyrilometodějská s. r. o., Olomouc. Redakce: Šéfredaktor Mgr. Daniel Děhner, redaktor Mag. Theol. Tomáš Kmrl. Vychází s církevním schválením Arcibiskupství olomouckého č. j. 54/98 ord. Církevní schválení se uděluje časopisům jako potvrzení, že v nich nejsou bludy v oblasti víry a mravi. Neznámá to však, že udělovatel schválení se ztotožňuje s názory jednotlivých článků. Adresa redakce a administrace: Matice cyrilometodějská s. r. o., Dolní nám. 24, 779 00 Olomouc; telefon a fax 585 222 803 (e-mail: [svetlo@maticecm.cz](mailto:svetlo@maticecm.cz); <http://svetlo.maticecm.cz>; objednávky [periodika@maticecm.cz](mailto:periodika@maticecm.cz); tel.: 585 220 626; objednávky knih: e-mail: [objednavky@maticecm.cz](mailto:objednavky@maticecm.cz); tel.: 587 405 431, [www.maticecm.cz](http://www.maticecm.cz); inzerce: [redakce@maticecm.cz](mailto:redakce@maticecm.cz); povolené SP, s. p. ZSRP Bratislava, č. j. 3335-OPC zo dňa 21. 5. 1996. Prohlášení redakce: U článků o tzv. soukromých zjeveních, k nimž se doposud církevní autorita nevyjádřila (jako Litmanová, Medzugasorje aj.), se podřizujeme konečnému usudku církve. Nevyžádané nezveřejněné příspěvky nevracíme.